PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 70 lir | Leto XXVI. Št. 30 (7524) | TRST, četrtek, 5. februarja 1970

DANES SE NADALJUJE RAZPRAVA O ŠTIRISTRANSKI VLADI

Zasedanje CK PSI v dramatičnem ozračju negotovosti in raznih odprtih možnosti

Zapleten položaj zaradi nove Bertoldijeve struje, ki je ošibila De Martinovo večino - Nennijev govor so pohvalili socialdemokrati

RIM, 4. — Na zasedanju centralnega komiteja PSI vlada precejšnja zmeda in je rezultat povsem negotov. Zasedanja danes niso končali in so tudi malo časa porabili za plenarne seje, zato pa se vrste mrzlična posvetovanja med strujami v dramatičnem ozračju polnem negotovosti in zelo resnih posledic, ki bi jih lahko prinesla kakršnakoli odločitev.

V večinski struji «riscossa» je prišlo namreč do notranjega razkola, saj se je od struje ločil Bertoldi, ki je včeraj imel za seboj 15 članov centralnega komiteja, njegova skupina pa se je danes za gotovo zvišala na 16 članov, verjetno pa celo na 17. Ta skupina sicer podpira De Martina kot tajnika stranke, ne strinja pa se z vstopom socialistov v vlado levega centra in je izjavila, da se bo glede takega sklepa pri glasovanju vzdržala .

S tem pa bi De Martino dejansko izgubil lastno avtonomno večino v stranki in bi sicer lahko še vedno izsilil sklep o štiristranski vladi vendar že z odločilno podporo avtonomistov in torej s premaknitvijo osi stranke na desno. Na kaj takega pa De Martino ne pristaja in je že včeraj jasno povedal, da bo podal ostavko kolikor ne bo potrjena jasna večina, ki je dosedaj vodila stranko.

Trenutno so stališča še vedno nespremenjena in ni mogoče na noben način predvideti, kaj se bo iz tega izcimilo. Možne rešitve so tri: De Martino popusti in pristane na večino vključno z avtonomisti. Ta rešitev je zelo malo verjetna, saj bi pomenila njegovo podreditev desnici v stranki, vstop socialistov v vlado bi bil izredno ošibljen, zaostrili bi se odnosi v stranki, kjer članstvo z velikim nezaupanjem gleda na celotno operacijo štiristranske vlade levega centra. Vse to v odjeku skrajno desničarskega današnjega Nennijevega govora kot predstavnika avtonomistov.

Če De Martino in Bertoldi vztrajajo na svojih stališčih, pride do glasovanja, pri katerem je De Martino v manjšini (če seveda ne upoštevamo avtonomistov), do njegovega odstopa, do odstopa Rumorjeve enobarvne vlade, nemožnosti sestave vlade levega centra in predhodnih volitev.

Končno obstaja možnost v kompromisu, da Bertoldijeva skupina sicer glasuje proti določenim zaključkom De Martinovega govora, da pa istočasno glasuje za ključne stvari, tako da ostane pri življenju sedanja večina v stranki in se gre po poti obnavljanja vlade levega centra.

Zasedanje CK PSI se je pričelo danes ob 11. uri v EUR z že običajno skupino «oporečnikov» članov socialistične mladinske federacije, ki so protestirali proti temu, da bi socialisti stopili ponovno v vlado levega centra.

Za levico sta danes govorila najprej v dopoldanskem zasedanju Codignola, popoldne pa Lombardi. Codignola je dejal, da je po njegovem že sam tajnik stranke v bistvu ogovoril na možnost sestave vlade levega centra in da so se sedaj pogajanja vršila v ozračju vrste izsiljevanj. On meni, da bi bilo bolje podpirati enobarvno vlado, saj je dosedanja praksa pokazala, da je mogoče doseči več, če se jo podpira in ko se nima neposredne odgovornosti v vladi. Odločno je zagovarjal izredni kongres, ker sedanji CK po svoji reprezentačnosti najbrž več ne odgovarja odnosom med stranko in članstvom.

Nenni je imel obsežen govor in je uvodoma omenil težave, ki izvirajo iz socialističnega razkola, ki po njegovem ni bil potreben. Dejal je, da sicer resnično obstoja nujnost štiristranske vlade že iz parlamentarne aritmetike, ker v parlamentu ni druge večine kot večina levega centra, da pa gre istočasno tudi za harmonijo med večino v parlamentu in harmonijo v zavezništvih v okviru dežel in lokalnih uprav. Nenni se je torej zavzel za dosledni levi center v vseh občinah, pokrajinah in deželah. Odločno je zagovarjal, da mora centralni komite pooblastiti tajništvo, da nadaljuje s pogajanji za štiristransko vlado.

Nato je posegel v zgodovino stranke in dejal, da izbira levega centra ter srečanje s katoličani ni bilo nekaj oportunističnega, temveč politična in ideološka odločitev. Osnovo za njo predstavlja kriza odnosov s komunisti, ki niso potegnili logičnih zaključkov ob sodbi stalinizma ob 20. kongresu in vojaške intervencije na Madžarskem. Po njegovem tudi sedaj ni prišlo do bistvenih sprememb, temveč do «pasivne registracije» normalizacije v Pragi in da če je nekaj novega, je samo v tem, da komunizem sedaj dela lastne obračune z revizionizmom. Šele ko bo ta evolucija končana, bo mogoče govoriti o novem razdobju perspektiv delavskin bojev.

Eden izmed petnajstih podpisnikov resolucije Bertoldija, član CK Salvatore je obrazložil njih stališče, češ da ne morejo pristajati na glasovanje o levem centru.

Popoldne je govoril tudi Lombardi, ki je ugotovil, da je politika levega centra končana po socialdemokratskem razbitju in da ni v skladu s politiko De Martina, ko se skuša povezati stransko s stvarnimi boji množic. Sedaj sodelovati v vladi pomeni samo popuščati. Tudi izgovor in strašilo o «praznini oblasti» je neresnično, saj taka grožnja velja samo takrat, kadar so množice prepuščene same sebi in brez volje, danes pa je takšen položaj, da so avtoritativne rešitve zelo težavne. Štiristrankarska vlada ni edini izhod in je levica predlagala dvostransko vlado, ki sicer ne bo čudežna, toda bi bila učinkovit «parkirni prostor», da se stranka ne loči od množic. Socialistična levica noče nediskriminirane enotnosti levice, temveč želi globoko preosnovo, tako da se ustvari socialistično področje.

Predstavnik avtonomistov Zagari pa je novinarjem med zasedanjem dejal, da mora prevladati mnenje, da obstaja v stranki velika avtonomistična večina in samo zelo majhna skupina, ki se sklicuje na enotnost levice. Zaradi tega Zagari zavrača trditve, da bi lahko avtonomistična skupina predstavljala v stranki desnico, ki spreminja odnos sil.

Dejali smo že, da je med zasedanjem prišlo do številnih razgovorov med raznimi predstavniki. Tako sta se sestala Mancini in Lauricella, kasneje pa se je razgovoru pridružil še Bertoldi. Pozneje se je izvedelo, da so obravnavali možnost, da pridejo do sporazuma o zaključnem glasovanju na zasedanju CK. Po tej možnosti naj bi sestavili takšno zaključno resolucijo, ki bi omogočila Bertoldijevi skupini, da ponovi svoje zaupanje De Martinu kot tajniku stranke, istočasno pa da se o eni točki resolucije vzdrži pri glasovanju. Taka kombinacija bi predstavljala kompromis, dejansko pa pristanek socialistov na vlado levega centra in ohranitev dosedanje De Martinove večine v vodstvu stranke.

Iz krogov blizu socialdemokratov je bilo danes izdano tiskovno sporočilo, v katerem pravijo, da je imel Nenni «zelo pomemben govor na zasedanju CK PSI». V tej zvezi podčrtujejo njegovo stališče, da mora biti levi center politična izbira, ki mora biti v skladu tudi v občinah, pokrajinah in v deželah. Socialdemokrati podčrtujejo, da je za Nennija sporazum s komunisti nemogoč in zaključujejo, da gre za ista stališča, kot jih ima PSU, ki zahteva odločno omejitev večine do KPI in raztegnitev levega centra do vseh lokalnih ustanov.

V senatu je danes minister za zaklad Colombo obširno poročal o skupnih investicijskih skladih, o čemer se vrši že dalj časa razprava, ki se je danes zaključila in se prihodnji teden prične glasovanje. Minister Colombo je v tej zvezi podrobno analiziral izvoz kapitala iz Italije v lanskem letu in ugotovil, da je ta izvoz dosegel 2800 milijard lir, medtem ko znaša uvoz 350 milijard lir. Skoraj polovica pasive predstavlja neavtorizirani izvoz bankovcev.

Storti o sindikalni enotnosti

RIM, 4. — Generalni tajnik demokristjanskega sindikata CISL Storti je imel danes tiskovno konferenco s tujimi dopisniki v Italiji, katerim je predvsem govoril o izrednem pomenu sindikalne enotnosti. Med drugim je ugotovil, da je prepričan, da bi se vključilo v enotni sindikat najmanj milijon delavcev, ki so sedaj izven in ki bi se vključili v sindikalno organizacijo, ko bi od padle vse prepreke ideološkega ali strankarskega značaja.

Politična pogajanja med Poljsko in Zah. Nemčijo

VARŠAVA, 4. — Tu se bodo danes začela politična pogajanja med poljsko in zahodnonemško vlado. Pogajanja bodo na sedežu poljskega zunanjega ministrstva. Danes je prispela v poljsko prestolnico bonska delegacija, ki jo vodi ministrski podtajnik George Ferdinand Duckwitz. V delegacijo bodo vključili tudi sedanjega voditelja zahodnonemškega trgovinskega zastopstva v Varšavi.

Zahodnonemško delegacijo so na letališču v Varšavi sprejeli ravnatelj oddelka poljskega zunanjega ministrstva Edward Bartol, veleposlanik Dobrovoljski in večje število časnikarjev in fotografov. Sinoči je nemška delegacija opravila vljudnostni obisk pri namestniku poljskega zunanjega ministra Winiewiczu, ki bo načeloval poljski delegaciji.

Grečko pri Husaku

PRAGA, 4. — Agencija ČTK sporoča, da se je tajnik KPČ Husak sestal s sovjetskim obrambnim ministrom Grečkom, s katerim sta «obravnavala vprašanja, ki se nanašajo na interese obeh držav».

OB PRISOTNOSTI VIDNIH PREDSTAVNIKOV 58 KOMUNISTIČNIH PARTIJ

Včeraj se je pričel kongres Francoske komunistične partije

V ospredju kongresa je obsodba marksističnega teoretika in člana CK R. Garaudyja

(Od našega posebnega dopisnika)

PARIZ, 4. — Danes dopoldne se je v Nanterru blizu Pariza sešel devetnajsti kongres Komunistične partije Francije, za italijansko najmočnejšo partijo v zahodni Evropi. Na kongresu sodeluje okoli tisoč delegatov in 58 predstavnikov komunističnih partij in naprednih gibanj iz raznih delov sveta.

Sovjetsko partijo zastopajo trije člani, med njimi član politbiroja Kirilenkov in sekretar centralnega komiteja Ponomarov. Tudi druge partije iz socialističnih držav so poslale kot delegate vodilne člane svojih vodstev. Delegacijo jugoslovanske Zveze komunistov vodi Mika Tripalo, član predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, italijansko partijsko delegacijo pa Giorgio Napoletano. Kot značilno kaže omeniti, da je na kongresu navzoča delegacija izraelske partije in tudi delegacija palestinskega osvobodilnega gibanja.

Ni naključje, tako menijo pariški politični krogi, da je vodstvo komunistične partije Francije sklicalo sedanji kongres prav v Nanterru mestecu nekaj desetin kilometrov zunaj Pariza. Nanterr je bil središče mladinskega protestnega gibanja v vročih majskih dneh pred dvema letoma. V mestu živi okoli 20 tisoč študentov, občinski svet pa je v rokah komunistov.

Dopoldne je ob odprtju kongresa izrekel pozdravne besede namesto bolnega generalnega sekretarja Waldea Rocheta najstarejši član vodstva Jacques Duclos, ki je predvsem naglašal trdnost in obstojnost komunistične partije Francije.

Dolžnost glavnega referenta na kongresu je prevzel Georges Marchais, druga osebnost v hierarhiji partjskega vodstva. Najprej je izrazil popolno privrženost francoske partije sklepom lanske moskovske konference komunističnih partij in poudaril vlogo Sovjetske zveze v boju proti imperializmu. Sicer pa se je referat osredotočil na notranja vprašanja Francije.

Zelo oster je bil Marchais v obsodbi Zahodnoevropske gospodarske skupnosti, ki jo je označil za grobarja francoske neodvisnosti. Z isto ostrino je obsodil delovanje francoskih monopolov, ki je usmerjeno proti koristim ljudstva. Boj proti monopolom vidi partija v zbiranju in združevanju vseh levih sil. Politični cilj tega združevanja in delovanja enotne levice, naj bi bil odprava sedanjega golističnega režima in vzpostavitev tako imenovane napredne demokracije, ki naj pomeni prvo stopnjo k uresničevanju socializma v Franciji. Za tako perspektivo je Marchais v referatu zlasti skušal pridobiti razna mladinska gibanja in izobražence.

Toda poglavitni problem sedanjega kongresa pomeni vsekakor tako imenovani primer Garaudy. Kongres, ki bo končal delo v nedeljo, ima namreč nalogo obsoditi in izločiti iz vodstva partije najvidnejšega marksističnega teoretika francoskega delavskega gibanja Rogerja Garaudyja. Njegove teze izpred kongresnih razprav, še bolj pa stališča, ki jih je zagovarjal v knjigi «Velika prelomnica socializma», so mu nakopale obsodbo večine partijskega vodstva. Garaudyjeve teze, ki jih je Marchais obsodil kot oportunistična, pomenijo v resnici ostro obtožbo vseh popačenosti, ki jih je socializmu povzročil birokratizem. Garaudy je napadel utvare francoskih komunistov, ki v sovjetski partiji še vedno vidijo partijo Lenina, v resnici pa je že davno partija Ponomarova. Ponomarov je predstavnk partijskega aparata in kot tak simbol birokratizma.

Očitno je, da bo kongres z večino obsodil Garaudyja. Pravo podobo trenutnega stanja v francoski partiji je podal neki karikaturist, ki je v karikaturi prikazal Garaudyja v podobi Galilea, ko pred sodiščem izgovarja zgodovinske besede «e pur si muove» (pa vendar se giblje) socializem, toda kakšen socializem, to je poglavitno vprašanje, ki ga je postavil Garaudy francoskim komunistom in ne samo francoskim ob sedanjem devetnajstem kongresu komunistične partije Francije.

DRAGO KOSMERLJ

Zakon o pomoči dramskim gledališčem

RIM, 4. — Komisija za notranje zadeve poslanske zbornice je na zakonodajnem zasedanju odobrila z večino (komunisti so glasovali proti) vladni zakon o finančni pomoči dramskim gledališčem. Sedaj mora o zakonu razpravljati še senat. V bistvu gre za začasno reševanje finansiranja teh gledališč, ker je s sprejetjem zakona v korist oporam in za finansiranje glasbenih predstav bistveno manjši sklad, ki je bil do takrat v korist dramskih gledališč. Takrat so nameravali rešiti to vprašanje s posebnim zakonom v korist dramskih gledališč, vendar pa se sprejetje tega zakona zavlačuje. Za delno rešitev so že lani sprejeli posebni zakon, ki nakazuje 400 milijonov lir v korist dramskih gledališč in tokrat so to pomoč ponovili.

Poročevalec demokristjan Palmitessa je dejal, da je v komisiji za proračun zagovarjal vsoto 600 milijonov lir, da mu pa ni uspelo. Vendar je mnenja, da je važnejše, da so dosegli soglasno glasovanje o priporočilu vladi, da še letos izdela zakon za dramska gledališča, ki naj v celoti ureja to vprašanje in katerega odločno zahtevajo zainteresirane kategorije.

Seja izvršnega sveta SFRJ

BEOGRAD, 4. — Zvezni izvršni svet je na današnji seji sprejel program dela do konca julija letošnjega leta. Med osnovnimi nalogami programa so sprejem in podvzemanje ukrepov za izvajanje resolucije o osnovah družbeno - gospodarske politike v tekočem letu ter priprava srednjeročnega družbenega načrta Jugoslavije od 1971 do 1975. V zvezi s pripravo srednjeročnega načrta se bo izvršni svet zavzemal, da se predhodno rešijo osnovna sistemska vprašanja, ki so istočasno tudi predpostavka za sprejem in izvajanje načrta. Zvezni izvršni svet je na tej seji proučil več vprašanj s področja odnosov z inozemstvom, imenoval nekatere zvezne funkcionarje, in sklenil pismeno predložiti skupščini zakon o ratifikaciji pogodbe o nerazširjenju jedrskega orožja.

ŽIVAHNA DIPLOMATSKA DEJAVNOST O POLOŽAJU NA BLIŽNJEM VZHODU

ZDA, Velika Britanija in Francija bodo kmalu odgovorile Sovjetski zvezi

Golda Meir prepričana, da bo Izrael v najkrajšem času dobil novo ameriško orožje

NEW YORK, 4. — Predsednik Nixon bo še v tem tednu osebno odgovoril na poslanico, ki mu jo je poslal v soboto Kosigin o krizi na Bližnjem vzhodu. V washingtonskih političnih krogih ugotavljajo, da opozorilo Moskve trem zahodnim velesilam o nevarnosti zaostritve oboroženega spopada med Arabci in Izraelom, ne predstavlja grožnje, da bo Sovjetska zveza dobavila novo sodobno orožje, rakete in letala «MIG 23», Arabcem, marveč je to polemična poteza in hkrati diplomatski pritisk na zahodne velesile, da bi posredovale pri Izraelu, naj preneha z napadi.

Hkrati pa hoče Sovjetska zveza s tem dokazati Arabcem, da uživajo njeno popolno podporo.

V Washingtonu poudarjajo, da bo Nixon zavrnil obtožbo Sovjetske zveze, da so ZDA krive za nenapovedano vojno na Bližnjem vzhodu. Nixon bo tudi predlagal Moskvi, naj se pridruži ameriškim naporom, da se poišče diplomatska oblika kompromisa, ki naj bi napravil konec spopadom. Poleg tega so v Washingtonu sporočili, da poslanici, ki sta bili izročeni Wilsonu in Pompidouju, nista enaki, marveč podobni poslanici, ki jo je dobil predsednik ZDA.

V dobro obveščenih krogih ameriške prestolnice pravijo, da bo Nixon predlagal Kosiginu, da štiri velesile vzpostavijo popolni in splošni embargo nad dobavljanjem vojaškega materiala državam Bližnjega vzhoda, kot prvi ukrep za zmanjšanje nevarnosti splošnega vojnega spopada. V istih krogih pa dvomijo, da bo ta predlog lahko uresničen, hkrati pa poudarjajo dejstvo, da bo Pompidou prišel na uradni obisk v ZDA prav v času, ko bo ameriška vlada odločala o zahtevi Izraela, da ji ZDA prodajo sto letal «Phantom» in «Skyhawsk» ter drugo orožje. V washingtonskih krogih prevladuje mnenje, da bodo ZDA vsaj delno sprejele izraelske zahteve.

Zastopnik Sovjetske zveze pri OZN veleposlanik Malik je v ponedeljek na sestanku štirih velesil o Bližnjem vzhodu obsodil ZDA, da so že sklenile dati Izraelu novo vojaško pomoč. Na to obtožbo so v ameriških vladnih krogih ostro reagirali in poudarjajo, da washingtonska vlada dejansko še ni ničesar sklenila in da sedaj proučuje položaj strateškega ravnovesja na Bližnjem vzhodu. V istih krogih se je zvedelo, da je medtem vlada ZDA povabila Izrael, zlasti po izraelskem letalskem napadu na predmestje Kaira, kjer so padle bombe tudi na rezidencialni del mesta v bližini ameriške šole, ki jo obiskujejo predvsem ameriški otroci, naj zmanjša svojo napadalnost.

V Londonu so danes sporočili, da bo Wilson kmalu odgovoril Kosiginu na poslanico o položaju na Bližnjem vzhodu. Medtem pa se britanska vlada posvetuje s francosko in ameriško vlado. V Londonu so danes ponovno poudarili, da sovjetska poslanica ne vsebuje nobenega novega načrta za Bližnji vzhod in nobene grožnje, da bo neposredno posredovala na tem vročem področju.

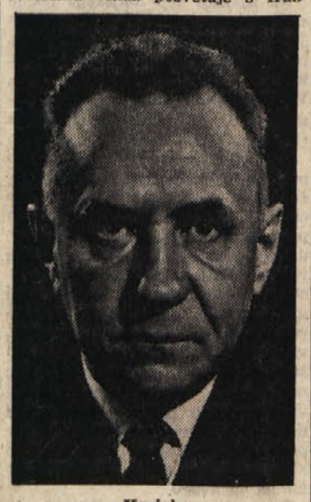

Kosigin

V Londonu z izredno pozornostjo sledijo razvoju položaja ob Sueškem prekopu in so zaskrbljeni za morebitne posledice, ki bi lahko nastale, če ne pride kmalu do pomiritve.

Danes se je sestala francoska vlada, ki je razpravljala predvsem o položaju na Bližnjem vzhodu. Po končani seji je vladni glasnik Leo Hammon izjavil, da poslanica Kosigina vsebuje obtožbo proti vladi ZDA, da podpira Izrael. V poslanici je tudi rečeno, da lahko pride do položaja, ko bo SZ prisiljena sprejeti ukrepe, da z izrednimi sredstvi pomaga okrepiti obrambo ogroženih držav na Bližnjem vzhodu. Poleg tega pa poslanica izraža željo, da bi čimprej prišlo do dvostranskih in štiristranskih razgovorov o tem važnem vprašanju.

Leo Hammon je poudaril, da francoska vlada vidi v Kosiginovi poslanici potrdilo francoskega stališča, da je treba vzpostaviti mir na Bližnjem vzhodu in potrditev vloge, ki jo lahko imajo štiri velesile pri rešitvi tega vprašanja. Ko ga je neki časnikar vprašal, ali je iz sovjetske poslanice razvidno, da bo Sovjetska zveza povečala dobavo orožja arabskim državam, je Leo Hammon odgovoril, da je takšno tolmačenje poslanice neutemeljeno.

V Kairu se je zvedelo, da je Naser sprejel sovjetskega veleposlanika v Egiptu Vinogradova. Uradno so sporočili, da je Vinogradov izročil Naserju prepis poslanice, ki jo je Kosigin poslal ZDA, Veliki Britaniji in Franciji. Vladni krogi niso hoteli dati nobenih drugih pojasnil o tem sestanku. List «Al Ahram» pa je danes napisal, da je sovjetska poslanica «najvažnejše stališče, ki ga je Sovjetska zveza zavzela glede Bližnjega vzhoda po juniju 1967».

Tudi izraelska vlada je dobila prepis sovjetske poslanice trem zahodnim velesilam. Izraelska vlada sedaj proučuje poslanico v luči sovjetske «diplomatske ofenzive». V izraelskih političnih krogih so danes ponovno poudarili, da poslanica ne vsebuje «nobene konkretne grožnje in da ni nobenega vzroka za večjo zaskrbljenost». V Jeruzalemu poudarjajo, da je razumljivo, da bo Izrael poslanico proučil z največjo pozornostjo in pričakujejo, da se bo glede tega vprašanja izraelska vlada posvetovala z Washingtonom in Londonom, preden boste ZDA in Velika Britanija odgovorili Moskvi. Tudi v Jeruzalemu menijo, da je malo verjetno, da je Sovjetska zveza sedaj pripravljena dobaviti sodobna letala «Mig 23» Egiptu in poudarjajo, da je namen Moskve prisiliti Nixona, da odreče dobavo orožja Izraelu.

Predsednica izraelske vlade Golda Meir pa je danes zvalila vso krivdo za zaostritev napadov na arabske države in izjavila, da je Izrael «pripravljen začasno ustaviti vsako vojaško dejavnost proti arabskim sosedom, takoj ko bodo ti začeli spoštovati sporazume o prekinitvi ognja» Golda Meir je obtožila arabske države, da so po «šestdnevni zmagoviti vojni» in po prekinitvi ognja, ki so ga same predlagale, začele z novimi napadi na izraelske čete.

Golda Meir je izrazila prepričanje, da so bile izjave predsednika Nixona ameriškim židovskim organizacijam iskrene in da bodo ZDA v najkrajšem času dobavile Izraelu orožje.

Sinoči je Naser govoril na zasedanju centralnega odbora Arabske socialistične zveze, ki je odobril ustanovitev «ljudskih odborov za oboroženi boj». Naser je poudaril, da bo boj proti sovražniku oster in da bo trajal še dolgo časa. Zato je opozoril, da bo treba pričakovati, da bo sovražnik uporabil najbolj zahrbtne napadalne oblike in da ne bo delal razlik med vojaškimi in civilnimi objekti, ter ne bo spoštoval mednarodno prepovedanih vojnih oblik. Nato je dodal, da je treba za to bitko «mobilizirati vse delovne sile ljudstva in vse zmogljivosti brez diskriminacije in da se ne sme zavrniti nobeden prebivalec, ki želi sodelovati v tej bitki».

V dobro obveščenih krogih Združenih narodov v New Yorku so izjavili, da bo letos, morda ob koncu, preiskovalna komisija OZN, ki jo bodo sestavljali predstavniki Cejlona, Somalije in Jugoslavije, obiskala arabske države, ki so neposredno zapletene v krizo na Bližnjem vzhodu. Za sestavo te komisije je bil dan predlog na generalni skupščini OZN leta 1968. Komisija bo imela nalogo, da ugotovi življenjske razmere na arabskih področjih, ki jih je zasedel Izrael s šestdnevno vojno. Kot je znano, je Izrael že zavrnil dovoljenje komisiji, da obišče področja, ki jih je zasedel, če ne bo napravila tudi preiskavo o domnevnem preganjanju Židov, ki živijo v arabskih državah. V istih krogih se je zvedelo, da bo komisija, ki ji bo predsedoval cejlonski veleposlanik Hamilton S. Amarasinge, obiskala Jordanijo, Libanon, Sirijo in ZAR in se bo tam zadržala tri tedne.

OSTRA OBSODBA VOJAŠKEGA SODIŠČA V SOLUNU

Štirje študenti obsojeni v Grčiji na dosmrtno ječo

Težke obsodbe ostalih petih obtožencev

ATENE, 4. — Vojaško sodišče v Solunu je obsodilo na dosmrtno ječo štiri študente, ki jih dolže subverzivnih dejanj v okviru «maoistične» organizacije. Na dosmrtno ječo so bili obsojeni: 23-letna Antonio Liakos in Triantafillon Mitafidis, ki sta obiskovala filozofsko fakulteto, 26-letni Anastasios Darveris in 32-letni Stergios Katsaros študenta matematične fakultete univerze v Solunu.

Poleg tega so vojaški sodniki obsodili še pet drugih mladeničev na zaporne kazni od 18 let do dveh let in pol in enega obsojenca povrh še na kazen 30 mesecev deportacije. Tako visoke kazni je zahteval javni tožilec, ki so jih sodniki nato tudi izrekli, da bi «odstranili teroristične skupine, ki delajo na škodo države».

Obtoženci so priznali, da so uporabili silo, zato da vržejo režim in obnove svobodo v Grčiji. Devet obtožencev so dolžili, da so organizirali dinamitni napad na sedež NATO v Solunu in na spomenik predsedniku ZDA Trumanu v Atenah. Atentate so izvedli pomladi lanskega leta.

Petkova stavka in vožnje vlakov

RIM, 4. — Minister za promet je pojasnil, da so predvidene prekinitve v prometu vlakov po pol ure v zvezi s splošno stavko, ki so jo proglasile za petek sindikalne organizacije proti valu represij. Sindikati so proglasili na splošno dveurno stavko, železničarji pa bodo stavkali po pol ure v vsaki izmeni. Tako je predvideno, da se bodo vlaki ustavili po pol ure od 9.30 do 10. od 15. do 15.30 in od 20. do 20.30.

Turško posredovanje v sporu med Irakom in Iranom

ANKARA, 4. — Včeraj je prispel v Ankaro iraški notranji minister Mahdi Ammash, da zaprosi turško vlado, naj posreduje pri iranski vladi, da se prepreči zaostritev sedanje krize med Irakom in Iranom, ki se lahko spremeni v oborožen spopad med tema dvema državama.

Ammash se je sinoči sestal s turškim zunanjim ministrom, danes dopoldne pa je imel daljši razgovor s predsednikom vlade Demirelom. Po sestanku je bila takoj sklicana seja turške vlade. V dobro obveščenih krogih v Ankari se je zvedelo, da je turška vlada pripravljena posredovati med Iranom in Irakom za ureditev sporov, ki vedno bolj zastrupljajo odnose med dvema državama ob Perzijskem zalivu.

V BRUSLJU SESTANEK ZUNANJIH MINISTROV EGS

Razprava o skupnem vinskem trgu in vključitvi Velike Britanije

BRUSELJ, 4. — Ministri za kmetijstvo Evropske gospodarske skupnosti razpravljajo o ureditvi bodočega evropskega vinskega trga, o kmetijskih pridelkih ter o presežkih kmetijskih pridelkov.

Jutri pa se bodo nadaljevali z razpravo o vseh vprašanjih, ki še niso bila rešena po dosegu političnega sporazuma o finansiranju skupne kmetijske politike. Med drugimi vprašanji bodo razpravljali tudi o proračunu evropskega parlamenta, ki naj bi imel leta 1975 neodvisni proračun.

Jutrišnjega sestanka se bodo udeležili tudi ministri za kmetijstvo, v petek pa tudi finančni in zakladni ministri evropske skupnosti. Na skupnih sestankih bodo obravnavali vprašanje vključitve Velike Britanije, Irske, Danske in Norveške v skupnost, nekatera kmetijska vprašanja, kot n. pr. ustanovitev evropskega tobačnega trga, ter bodo morali dokončno odločati o evropskem vinskem trgu.

(Na sliki podpredsednik EGS Manshold, holandski minister za kmetijstvo Larciinois in italijanski minister za kmetijstvo Sedati.)

PO GROBEM NAPADU NA ODDAJO TV 7 V RIMSKEM FAŠISTIČNEM DNEVNIKU

Razburjenje in ogorčenje v krogih televizijske ustanove: vsi brez izjeme zahtevajo ostavko podpredsednika De Fea

Izredna skupščina novinarjev televizijskega dnevnika - Interpelacije o «oblastnem in cenzorskem» podpredsedniku v senatu in ministrom - Vodstveni odbor RAI-TV naj zavzame jasno stališče

RIM, 4. — S svojim člankom v rimskem fašističnem dnevniku «Il Tempo» je podpredsednik RAI TV socialdemokrat Italo De Feo sprožil v notranjosti televizijske ustanove in v krogih novinarjev pravcati upor. Novinarji in sploh osebje RAI TV, ki se je zbralo na izrednih sestankih, najodločneje zahteva odstop podpredsednika, ki je grobo napadel ne samo urednike rubrike TV 7, temveč je žalil stavkajoče delavce, ki so protestirali pred poslopjem televizijske ustanove.

Italo De Feo je v članku pod naslovom «Sramota na TV» «obžaloval» komentar Sergia Zavolija o kazenskem zakoniku, ki še vsebuje člene iz Roccove fašistične izdaje ter dodaja, da so obravnavali neobstoječe norme in da so sodili «mrtvecu». De Feo je mislil pri tem na člene Roccovega zakonika, ki so danes podlaga zatiralni akciji proti delavcem. Podpredsednik RAI TV pravi v članku, da je uredništvo napravilo «obžalujočo napako». S tem, da navaja dogodek iz Londona, kjer so demonstrante v Downing Sreetu obsodili, verjetno misli, da bi se moralo zgoditi nekaj podobnega tudi urednikom oddaje TV 7. To pa še ni dovolj. De Feo se nadalje zgraža, da ga je nekaj stotin «omamljenih umazancev in homoseksualcev» užalilo s pridevkom burkež. Verjetno je mislil na tramvajske uslužbence in kovinarske delavce, ki so pred poslopjem TV protestirali zaradi enostranskega poročanja o njihovem stavkovnem gibanju.

Ta članek je presenetil in predvsem užalil osebje RAI TV in še posebno urednike televizijskega dnevnika in oddaje TV 7. Odgovor, ki si ga De Feo ni nadejal, je bliskovito prišel. Novinarji so se sestali na izredni seji ter zahtevali, da «avtoritarni in cenzorski» podpredsednik poda ostavko. Predvsem, ker skuša z neotesanim in s primitivnim napadom na Zavolijevo oddajo omejiti svobodo izražanja in podpirata desničarsko in avtoritarno politiko v notranjosti RAI TV.

Danes je bila izredna seja urednikov televizijskega dnevnika, ki so izrazili solidarnost z avtorjem oddaje in vodstvom dnevnika s prepričanjem, da predstavljajo podobna dejanja kot De Feova nevarnost za svobodo in avtonomijo novinarskega poklica. Novinarji, ki so potrdili, da cenzorske funkcije niso v skladu s statutom RAI TV in z novinarskim poklicom, so sklenili začeti stavkovno gibanje, ki ga bodo preklicali šele, ko se bo izvršni odbor ustanove izjasnil o resnem dogodku, s katerim se je De Feo postavil proti vsem novinarjem RAI TV. Prisotni novinarji so tudi zahtevali sklicanje izrednega kongresa zveze radijskih in televizijskih novinarjev. Tudi vodstvo te zveze je izreklo Zavoliju solidarnost in poudarilo nujnost demokratične reforme televizijske ustanove, ker bo samo pod tem pogojem možna svoboda in nepristranost informacij.

Tudi politične stranke so izrekle protest. Socialist Scalfari je poslal noto ministrskemu predsedniku, ministru za državne udeležbe in ministru za pošto, s katero jih sprašuje, če ni morda prišel čas, da De Feu odvzamejo podpredsedniško mesto. Komunistični senatorji pa so zahtevali razpravo pred komisijo za nadzorstvo nad radijskimi in televizijskimi oddajami. Komisija se bo sestala jutri. Senatorji so predlagali, da bi razpravi pred komisijo prisostvoval tudi predsednik televizijske ustanove dr. Sandulli. Poleg tega so isti komunistični senatorji vprašali predsednika ministrskega sveta kakšno je njegovo mnenje «o nedopustnem cenzorskem nastopu» podpredsednika RAI TV De Fea «s provokatorskim in ustrahovalnim posegom proti svobodi novinarske dejavnosti».

Nocoj se je sestal izvršni odbor radijske in televizijske ustanove. Sestanek so sklicali že prejšnji četrtek, to je še pred polemiko o De Feovem članku. Kaže pa, da bodo razpravljali tudi o najnovejši aferi, ki je izbruhnila v okviru RAI TV.

«L'Unità» bo v jutrišnji številki objavila uvodnik Alessandra Curzija o vmešavanju De Fea v urejevanje oddaje « TV 7 ». Curzio se sprašuje kakšni so realni nameni voditeljev ustanove in predvsem predsednika Sandullija, katerega je De Feo praktično izpodrinil. «Ko trdi, da mu onemogočajo vlogo garanta objektivnosti pri RAI TV, je De Feo potrdil, da mu nekdo veže roke» pravi uvodnik. «Na koga pade ta obtožba če ne na predsednika Sandullija?» Uvodnik komunističnega dnevnika se zaključuje z vabilom, da izvršni odbor televizijske ustanove «zavzame jasno stališče».

Tudi vodstvo CGIL je izrazilo solidarnost z delavci RAI TV, ki zahtevajo prekinitev diskriminacijske politike do sindikalnih borb in zahtevajo demokratično nadzorstvo nad informacijsko službo.

Solidarnost z uredniki oddaje TV 7 so izrekli turinski novinarji in člani Zveze demokratičnih novinarjev za svobodo tiska.

Zvečer so javili, da se je zaključila seja vodstvenega odbora RAI-TV. Po dolgi razpravi in izjavi predsednika Sandullija o nalogah in vlogi RAI - TV so mu člani odbora izrekli zaupnico. Za predsednikove izjave so glasovali Delle Fave, De Feo, Paolicchi, Golzio, Prini in Cavallaro, Bogi je glasoval proti, Fichera pa se je vzdržal.

Predsednik Tito v osrčju zambijskih bakrenih rudnikov

LUSAKA, 4. — Predsednik republike Tito je danes s soprogo in ostalimi člani jugoslovanske delegacije v spremstvu predsednika Zambije dr. Kaunde obiskal najbogatejše področje bakrene rude v Afriki, ki daje letno okrog 600.000 ton visokokvalitetnega bakra v vrednosti okrog pol milijarde dolarjev. S to proizvodnjo, ki znaša eno osmino celotne svetovne proizvodnje bakra, je Zambija v svetovni proizvodnji bakra takoj za Združenimi ameriškimi državami in Sovjetsko zvezo.

Iz Nigerije se vrača skupina 32 duhovnikov v domovino

LAGOS, 4. — Iz vladnih krogov v Nigeriji je prišla vest, da bodo danes odpotovali iz države duhovniki in nune, ki so jih prejšnji teden oblasti obsodile na šest mesecev zapora, ker so med civilno vojno nezakonito prekoračili nigerijsko mejo. Vlada v Lagosu je že včeraj izjavila, da bodo izpustili 32 duhovnikov in nun na svobodo, morali pa bodo zapustiti Nigerijo; danes so oblasti potrdile, da bodo duhovniki odpotovali z letalom družbe «Swiss Air», vendar niso sporočile ure odhoda.

Nigerijska vlada je to svoje dejanje — zamenjavo zapora z izgonom — imenovala «pomilostitev». Duhovnike in nune so tri tedne obdržali v Port Harcourtu, šele včeraj so jih pripeljali v Lagos. Čeprav skupino oblegajo novinarji z vseh strani, je bilo mogoče doslej zbrati le malo informacij o tem, kako so duhovniki in nune preživeli dneve zapora. Znano je le to, da oblasti niso grdo ravnale z njimi, čeprav si je zasliševanje sledilo dan za dnem.

Pravzaprav so večino duhovnikov izolirali od novinarjev in tem celo grozili, da jih bodo izgnali iz države, če bodo skušali govoriti z duhovniki in z nunami. Tudi škof v Lagosu je prosil novinarje, naj se ne skušajo s skupino dvaintridesetih pogovarjati, da bi jim ne otežili položaja. V tej skupini so večinoma osebe irske narodnosti, razen dveh nun in štirih duhovnikov angleške narodnosti in ene ameriške nune. Nune so tudi povedale, da so ostali duhovniki, ki so jih obtožili nezakonitega prestopa meje še vedno v Port Harcourtu, kjer bi jih morali danes soditi.

Iz Ženeve so pozneje sporočili, da je iz Lagosa prišlo v Švico 21 katoliških duhovnikov, ki bodo zvečer nadaljevali pot deloma v Dublin, deloma v Rim.

Misijonarji so izjavili, da se bo ostalih enajst duhovnikov vrnilo iz Lagosa z naslednjim letom za London.

Novi trije primeri koz v Zahodni Nemčiji

MESCHEDE, 4. — V kraju Mescede v Zahodni Nemčiji so ugotovili, da je še ena oseba zbolela za kozami. Dva nova primera obolelosti za kozami pa so izolirali v bolnišnici v Wimbernu. S temi tremi primeri je število obolelih za kozami naraslo v Zahodni Nemčiji na trinajst.

Kot je znano je okužil ostale osebe s kozami mlad Nemec, ki se je vrnil pred kratkim iz Pakistana. Za kozami sta doslej umrli dve osebi: 17-letna bolničarka in 80-letni moški. Doslej je v karanteni 250 oseb.

V bolnišnico v Wimbern so prepeljali 59 in 66 let stari sestri, ki sta se s kozami okužili, ker sta prišli v stik z mladim Nemcem 20-letnim Berndom Kleinom, ki se je vrnil iz Pakistana. Od trinajstih okuženih s kozami sta samo dve osebi v zaskrbljujočem zdravstvenem stanju.

Španija, Portugalska, Grčija, Romunija in Italija zahtevajo pri prehodu meje od oseb, ki prihajajo iz Nemčije potrdilo o cepljenju proti kozam. Velika Britanija zahteva to potrdilo samo za osebe, ki prihajajo iz okužene pokrajine.

«SATANOV» INTERVJU KALIFORNIJSKEMU ČASNIKU

Manson zanika sodelovanje pri lanskih grozovitih umorih

Poglavar kalifornijske sekte hippyjev trdi, da je premajhen, da bi lahko ubijal - Atkinsova v minikrilu pred sodniki

LOS ANGELES, 4. — Charles Manson je izrečno zanikal, da bi posredno ali neposredno sodeloval pri umoru zakoncev Lena in Rosemary Labiance, do katerega je prišlo 10. avgusta lani. Znani poglavar kalifornijskih hippyjev je podal te izjave v zvezi s civilno tožbo, ki so jo vložili proti njemu Labiancovi sinovi, ki zahtevajo danes 2 milijona dolarjev odškodnine. Od vseh šestih oseb, ki so zapletene v ta zločin in tistega v vili Polanski, se je odzval samo Manson. Poglavar hippyjev, ki se, kot je znano, zagovarja sam, trdi, da ne ve sploh nič o smrti zakoncev Labianca. Spričo tega osumljenec zavrača vsakršno krivdo in s tem v zvezi odbija tudi vsakršno zahtevo po odškodnini.

Te Mansonove izjave niso povezane s procesom, ki ga je državno tožilstvo naperilo proti njemu v zvezi z umorom v vili Polanski. Poglavar hippyjske sekte «Satanovih sužnjev», katere obtožujejo, da so zagrešili strahoviti umor v Bel Airu, kjer so izgubili življenje filmska igralka Sharon Tate in štirje njeni prijatelji, je dobesedno izjavil: «Sem premajhen, kako bi mogel torej ubijati?» Pri tem je Manson mislil na svojo razmeroma nizko postavo, saj meri le 1,67 m.

Mansonov položaj, katerega so somišljeniki imeli za «boga» ali za satana, je precej kočljiv. Njegovi bivši «podložniki» ga namreč obtožujejo, da jim je v preteklosti vsilil svojo voljo in da jih je hipnotiziral. Manson je pobijal te teze v intervjuju, z nekim ameriškim časnikom. Poudaril je, da so obtožbe proti njemu brez vsake podlage, ker on ni nikoli zapustil «ranch» Spahn — kjer se je zbirala njegova družina. Kot je znano se «ranch» Spahn nahaja v Dolini smrti, kakih 200 km vzhodno od Los Angelesa.

Obtožnica pa trdi, da se je Manson udeležil odprave, ki je prišla v vilo bogatega lastnika številnih supermarketov, katerega so ubili skupaj z ženo 10. avgusta lani. Do tega uboja je prišlo dan po strahovitem pokolu v vili Polanski.

Verjemite mi, je še izjavil 35-letni Manson, da se nisem oddaljil od «rancha», ker mesta sploh ne poznam. Mesta se bojim — je pripomnil — in sem sploh premajhen, da bi mogel biti napadalen.

Intervju je objavil neki dnevnik v Long Beachu v Kaliforniji prav v trenutku ko je 21-letna Susan Atkins prišla pred višje sodišče v Los Angelesu, da bi dosegla odložitev procesa do 30. marca. Je pa prav Atkinsova, ki ima otroka skupaj z Mansonom priča, ki obtožuje poglavarja kalifornijskih hippyjev, da se je udeležil pohoda v vilo Labiancovih.

Sodeč po obtožnici se je Manson gotovo udeležil pohoda v Labiancovo vilo, medtem ko je njegovo sodelovanje pri pohodu v vili Polanski bolj zavito v meglo.

Včeraj je Manson izjavil, da je policija storila vse kar je bilo v njenih močeh, da bi našla kako pričo, ki bi pričala proti njemu. Trdil je celo, da je Atkinsova podala navedene izjave pod pritiskom policijskih oblasti, ki so ji baje grozile, da ji bodo odvzele otroka.

Včeraj je sodišče sprejelo zahtevo Susan Atkinsove, da bi prišlo do obravnave, ki jo zadeva, šele 30. marca. Vendar pa bo dekle moralo priti pred sodišče 13. marca, ko se bo morala zagovarjati zaradi nekega drugega umora.

Atkinsova je prišla na sodišče v zgodnjih jutranjih urah. Na sebi je imela zelo kratko mnikrilo in pulover z izredno globokim izrezom.

SOCIALNI BOJI V FRANCOVI ŠPANIJI

Končala se je stavka asturijskih rudarjev

V preureditvi ter modernizaciji premogovnikov in železarn globlji vzroki več kot enomesečne stavke

MADRID, 4. — Veliko stavkovno gibanje asturijskih rudarjev se je praktično končalo. Kot je znano, so rudarji v tej španski pokrajini napovedali stavko že 26. decembra lanskega leta. V tem trenutku stavka samo še 643 rudarjev od več kot 22.000, ki so sodelovali pri več kot enomesečni stavki. V veliki poldržavni rudarski družbi «HUNOSA» sta zaprta samo še dva jaška od skupnih 24. Položaj se je normaliziral tudi v pokrajini Leon (ki meji na Asturijo), kjer so se vrnili na delo rudarji podjetja «Alba».

Položaj na področju asturijskih premogovnikov in železarn se je v zadnjih dneh zelo poslabšal. Tamkajšnji kovinarji so celo zagrozili, da bodo stopili v stavko v znak solidarnosti z rudarji.

Velika večina 22.000 rudarjev podjetja «HUNOSA» («Severni premogovniki») je stavkala do kraja, čeprav je postalo kazno, da so jim začele pojemati moči. V enem mesecu so izgubili mezde v vrednosti okoli 200 milijonov pezet (okoli 1,8 milijarde lir). Pravijo, da jim trgovci niso hoteli več prodajati živil in drugega blaga na upanje. «Procurador» (poslanec) Zaldivar, ki predstavlja «družine», je poslal španski vladi peticijo, v kateri je zahteval, naj pošlje iz Madrida posebno komisijo španskega parlamenta «cortes», ki naj bi proučila socialno stanje v prizadeti pokrajini.

Globlji vzrok za vsa ta stavkovna gibanja tiči v industrijski preobrazbi pokrajine. V Asturiji so veliki premogovniki v rokah majhnega števila ljudi, ki pa so tudi lastniki železarn. Gre za grofa de Mieresa, markiza Debolarquea in za grofa de Santa Barbara Lugonesa. Vsi ti so povezani s špansko kreditno banko, z banko Urquijo in z banko v Bilbau.

Asturijski premogovniki so bili donosni do leta 1946. Po tem letu so velike premogovniške družbe predale svoj deficit državi, ki je ustanovila podjetje HUNOSA, katerega kapital je v višini 61 odst. v rokah ustanove INI (vsedržavna industrijska ustanova). Zasebne družbe pa so ohranile nadzorstvo nad nekaterimi proizvodnimi sektorji, ki so bili donosni. Gre predvsem za železarska podjetja, ki so leta 1961 ustanovila podjetje UNINSA, ki je deležno večjih državnih podpor. Zastarele železarne, ki so se nahajale v bližini rudnikov, so premestili v bližino mesta Gijon ter jih modernizirali. Železarna pri Gijonu bi morala letos izdelati 2,1 milijona ton surovega jekla. Načrt predvideva nadaljnjo proizvodnjo, ki bo dosegla 7 milijonov ton. UNINSA je lastnica kapitala v vrednosti 5 milijard pezet (okoli 45 milijard lir). Tri petine tega kapitala pripadajo velikim asturijskim zasebnim podjetjem, ostali dve petini pa ustanovi INI, nemškemu koncernu Krupp, zasebnim bankam in hranilnicam.

Pri tem je treba opozoriti, da asturijske železarne ne uporabljajo v svojih visokih pečeh asturijskega premoga. Tamkajšnji rudarji pravijo, da podjetja niso upoštevala koristi 33.000 družin, katerih življenje je odvisno od rudnikov in da se ni nihče zavzel za rešitev, ki bi povezovala vprašanja premogovnikov in železarn. Visoke peči najvažnejših železarskih podjetij v tej pokrajini so zgrajene tako, da lahko uporabljajo nemški ali severnoameriški premog. V zadnjem času so z odlokom prizadetega ministrstva obvezali železarne, da uporabljajo vsaj 90 odst. asturijskega premoga.

Asturijski kovinarji pravijo, da je bila preureditev železarske in premogovniške dejavnosti opravljena samovoljno. «Mi ne vemo — pravijo asturijski rudarji in kovinarji — kako in zakaj je UNINSA premestila podjetji v Nieres in v La Felguera v Gijon. Mi ne vemo še, če je bilo urejeno vprašanje stanovanj za delavce in niti kakšna bo višina naših mezd, ko se bomo morali preseliti na področje, kjer so življenjski stroški občutno višji.»

Spričo vsega tega je popolnoma razumljivo, zakaj asturijski kovinarji smatrajo spor rudarjev s svojimi podjetji, za vprašanje, ki zadeva vse delavce v Asturiji. Zato zahtevajo jamstva za osnovne svoboščine, da bi se lahko uspešno pogajali z delodajalci.

LONDON, 4. — Na železniški postaji «Victoria Station» v Londonu so agenti Scotland Yarda pri običajnem pregledu skladišča s prtljago odkrili v neki torbi dve ročni bombi sovjetske izdelave.

Že prejšnji teden je Scotland Yard odkrila na isti postaji štiri bombe.

HUDA RUDARSKA NESREČA V FRANCIJI

Eksplozija zemeljskega plina povzročila 16 mrtvih in 16 ranjenih

Domnevajo, da je eksplozijo povzročila iskra med popravilom naprave za zračenje

LENS, 4. — V kraju Fouquieres - Les - Lens v severni Franciji se je danes zjutraj okrog sedme ure pripetila rudarska nesreča, ki je zahtevala 16 mrtvih in prav toliko ranjenih.

Do nesreče je prišlo zaradi eksplozije zemeljskega plina v globini šesto metrov pod zemljo, v rovu, ki povezuje dva rudniška jaška. Eden od teh jaškov je bil poplavljen, poleg tega pa se je v predoru pokvarila naprava za zračenje. Ko so popravljali to napravo, se je delovna skupina dvaintridesetih mož ustavila v rovu. Zdi se, da je med popravljanjem zračne naprave nastala iskra pri električnem orodju in povzročila eksplozijo plina.

Neki rudar je izjavil, da je malo pred eksplozijo šel skozi rov, mimo tistih, ki so izvajali popravilo, vendar ni opazil nič nenavadnega. Ko je bil ta rudar 150 metrov pred izhodom iz rudnika pa je nenadoma zaslišal strašen pok in silen pritisk ga je podrl na tla. Pri padcu se je rudar samo nekoliko opraskal, nato se je vrnil v rov. Ko je zaslišal klice na pomoč je o nesreči takoj obvestil ostalo osebje.

Takoj so organizirali reševalne skupine in prenesli na površje sedemnajst ranjencev, od katerih sta bila dva v hudem zdravstvenem stanju. Ko so vse ranjence prepeljali v bolnišnico, je eden od teh umrl in tako je število mrtvih naraslo od petnajst na šestnajst.

Ob 17. uri je glasnik rudniške uprave sporočil, da so prinesli na površje vsa trupla in se prepričali, da ni pod zemljo več nikogar. Ta trditev je precej utemeljena, ker štejejo navadno delavske skupine rudarjev po trideset oseb. Med umrlimi rudarji sta tudi dva Italijana: Francesco Barone star 55 let in 39-letni Mario Schiavone. Prvi je bil poročen s Francozinjo in je imel 14-letnega sina, drugi pa zapušča ženo italijanske narodnosti in dva nedoletna sina, ki štejeta 13 in 7 let.

Z današnjo nesrečo, je naraslo število mrtvih zaradi rudniških nesreč v zadnjih enajstih mesecih v Franciji na enaintrideset.

VČERAJ NA LJUBLJANSKIH ŽALAH

Pogreb skladatelja Arniča

LJUBLJANA, 4. — Danes ob 14.30 so na Žalah položili k zadnjemu počitku skladatelja in profesorja za kompozicijo na Akademiji za glasbo Blaža Arniča, ki se je smrtno ponesrečil pri avtomobilski nesreči. Od uglednega pokojnika, ki je predstavljal eno najpomembnejših imen v slovenski sodobni glasbi, se je poslovila velika množica ljudi, med katerimi so bili tudi tržaški glasbeniki Ubald Vrabec, Vlado Švara, Svetko Grgič, Oskar Kjuder in Ignacij Ota ter drugi kulturni in prosvetni delavci.

Ob katafalku na Žalah, ob katerem so držali poslednjo častno stražo znani slovenski glasbeniki in pokojnikovi najbližji prijatelji, so se od pokojnika poslovili rektor Akademije za glasbo prof. Marjan Lipovšek, predsednik društva slovenskih skladateljev Uroš Krek in predsednik ZKPO Ivo Tavčar, v imenu slovenskih glasbenikov iz zamejstva pa se je pri odprtem grobu poklonil spominu pokojnega Arniča tudi Ignacij Ota.

Na pogrebu so peli žalostinke trije pevski zbor: APZ «Tone Tomšič», učiteljski zbor «Emil Adamič» in zbor iz pokojnikovega rojstnega kraja Luče v Savinjski dolini. Med žalnim sprevodom, v katerem so nosili številne vence, je igrala žalostinke godba mestne milice.

Na londonskem letališču odkrit nezakonit posel «posrednikov» za splave

LONDON, 4. — Po večmesečni preiskavi je policija odkrila na londonskem letališču nezakonit posel skupine moških, ki so ustavljali mlade ženske, ki so prihajale iz ZDA in s celine, da bi jim ponujal splav po «globalni» ceni. Približno dvanajst moških se je ukvarjalo s tem poslom; eden izmed njih je povedal, da zasluži s tem delom skoraj 200 šterlingov vsak teden, kar znaša 30 odstotkov za vsako «odjemalko». Delo ni bilo zelo naporno — moški si je moral izbrati primerno mlado žensko in jo prepričati, da je klinika za katero on dela, boljša, kot tista, v katero je bila ona namenjena. Ko je dekle prepričal, mu ni ostalo drugega, kot da jo s svojim avtomobilom odpelje na kliniko. Dekle ne plača nič moškemu, svojo plačo dobi on direktno iz klinike. Moški, ki je to izjavil, je dejal, da je veliko zaslužil s tem poslom, kljub temu, da je v zadnjih šestih mesecih delovanja moral plačati približno 700 šterlingov globe policiji.

Policija je potrdila, da so moškega, ki je lastnik agencije za izposojevanje avtomobilov, že večkrat obsodili, zaradi nezakonitega posla na londonskem letališču. Tudi ostali moški, so bili že stari znanci policije.

Da bi to delovanje preprečila je neka klinika, ki se ni posluževala takih «posrednikov» sklenila pogodbo s podjetjem, ki posoja avtomobile in prepeljala svoje pacientke na pravi naslov. Kljub temu pa se je v večini primerov zgodilo, da so jih «posredniki» odpeljali na drugo kliniko, kjer so za splav plačale 200 šterlingov namesto običajnih 60.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Odobren popravljeni zakonski osnutek o pravni ureditvi obrtniških podjetij

Za zakonski osnutek so glasovali svetovalci večinskih strank, drugi pa so se vzdržali

Deželni svet je včeraj odobril zakonski osnutek o pravni ureditvi obrtniških podjetij. Gre za popravljeni osnutek, ker je prvotnega vlada zavrnila, češ da je v nasprotju z državnimi zakoni, ter predlagala nekaj sprememb, ki jih je dežela sprejela. Za osnutek so glasovale stranke leve sredine, vzdržali pa so se komunisti, socialni proletarci, liberalci in misovci, medtem ko so bili svetovalci ostalih skupin odsotni.

Poročilo o zakonskem osnutku je podal svetovalec Metus, ki je dejal, da so iz zavrnjenega zakonskega osnutka izločili vse člene, ki jim je vlada ugovarjala z utemeljitvijo, da je ona sama pristojna zanje. Vlada je namreč v svojem odgovoru trdila, da normativna določila dežele v zvezi z obrtniškimi podjetji vplivajo na razna področja, ki ne spadajo pod pristojnost dežele, kot na primer na torišče državnih davkov, na zakonodajo o delu ter socialnem in bolniškem zavarovanju, o družinskih dokladah, o poklicnem usposabljanju, o položaju vajencev. Dežela je s svojim zakonskim osnutkom marsikaj spremenila, tako da je prišla v nasprotje z državnim zakonom, zato da je treba osnutek spremeniti in izločiti iz njega vse člene, ki posegajo na področja, za katera je pristojna samo država. V zakonskem osnutku pa se seveda lahko ohranijo vse tiste zadeve, ki spadajo v deželno pristojnost.

V razpravo o popravljenem zakonskem osnutku so posegli svetovalci Pascolat (KPI), Schiavi (MF), Boschi (MSI), Bettoli (PSIUP), Trauner (PLI), Dal Mas (PSU), Morelli (MSI) in Martinis (KD).

Vsem sta odgovorila poročevalec Metus in odbornik Stopper. Metus je rekel, da vlada z zavrnitvijo zakonskega osnutka ni prizadela deželne avtonomije ter je zanikal trditve opozicije, da pomeni sprejetje vladnih pripomb odrekanju deželnega odbora. Glede «patenta» o poklicu ni vlada odrekla deželi pravice, da se ta «patent» uvede, marveč je ugovarjala le načinu te uvedbe, ki bi pomenil razlikovanje med obrtniki iz naše dežele in drugimi. Metus pa je dejal, da se strinja z resolucijo komunistov, naj se odložijo volitve zastopnikov v bolniške blagajne obrtnikov in za zastopnike v pokrajinskih komisijah za obrtništvo.

Odbornik Stopper je utemeljil vzroke vladnega oporekanja, hkrati pa je tudi poudaril, da njih sprejetje ne pomeni odrekanja deželni avtonomiji. Glede naslova obrtniškega mojstra je odbornik dejal, da ne gre za kakšne posebne namere deželnega odbora, marveč da to zahtevajo obrtniki sami.

Zatem se je začela razprava o posameznih členih zakonskega osnutka, ki jih šteje 33. Razprava se je nekoliko zavlekla le pri členu 25, h kateremu so svetovalci PSIUP in KPI predlagali popravek, po katerem naj ne bi imeli pravice do naslova obrtniškega mojstra tisti obrtniki, ki ne spoštujejo mezdnih in normativnih predpisov delovnih pogodb in zakonov o delu in socialnem zavarovanju nasproti svojim uslužbencem. Večina je ta popravek zavrnila, medtem ko so glasovali zanj predlagatelji, liberalci in misovci. Značilno pa je, da se je pet svetovalcev levice KD vzdržalo.

Sledilo je glasovanje o zakonskem osnutku z že omenjenim rezultatom. Danes bo deželni svet razpravljal o zakonskem predlogu v prid izseljencem.

SINOČI V MILJAH

Seja občinskega sveta

Na sinočnji seji miljskega občinskega sveta se je nadaljevala diskusija o letošnjem občinskem proračunu, katere so se udeležili svetovalci Opara (KD), Marengo (KD), Valentich (KPI), Stener (PLI), Dragan (KD), Nicolini (KPI), Birsa (KD) in Cucito (KD).

Svetovalci opozicije so kritizirali politiko občinske uprave in večine, češ da ni dovolj upoštevala potrebe občine, da nima jasno izdelanega programa, da je zlezla v dolgove, da ne skrbi za občinsko osebje, za razvoj kulture itd. Vodja komunistične svetovalske skupine Nicolini in svetovalec Valentich pa sta izrekla vse priznanje občinski upravi in poudarila, da proračun upošteva dejansko stanje in potrebe prebivalstva, da je občinska uprava ob raznih prilikah pokazala z dejanji in konkretnimi ukrepi ter posegi pri pristojnih oblasteh svojo skrb za koristi vseh občanov, zlasti pa delavcev.

Pred razpravo o proračunu je občinski svet odobril prispevek 1 mil. lir odboru za razvoj turizma ter je imenoval župana za predstavnika miljske občine v Konzorciju za turistični razvoj tržaške obale.

Avto v avtobus zaradi slane

Včeraj zjutraj je 29-letni uradnik Teodoro Napolitano iz Ulice Marchesetti 53 vozil s svojim volkswagnom od Lovca proti mestu, ko je nenadoma izgubil oblast nad vozilom. Cestišče je bilo namreč prekrito s tanko plastjo slane in tega se voznik ni pravočasno zavedel. Avto se je najprej zavrtel okoli svoje osi, nato pa zadel v avtobus št. 25, ki je tedaj privozil mimo. K sreči se Napolitano ni preveč poškodoval. Karabinjerji, ki so prvi prispeli na kraj nesreče, so mladeniča odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Dobil je nekaj lažjih udarcev v glavo in po levi roki. Popolnoma bo okreval v enem tednu.

Na istem mestu v Ulici Marchesetti se je ponesrečil tudi 24-letni uradnik Giuseppe Giadrevich iz Ulice Mayer 7 s svojim fiatom 600. Zaradi spolzke ceste je z avtom zavil v ograjo, jo prebil in se ustavil šele v obcestnem jarku. Tudi njemu so v bolnišnici nudili samo prvo pomoč. Odrgnil si je desno nogo in se nekoliko udaril v hrbet. Dežurni zdravnik je izrekel prognozo 6 dni.

Avto zdrknil v vodo

Včeraj zjutraj je na Trajanskem obrežju neki fiat 500 nenadoma zdrknil v morje. Ker ni nihče vedel, če je kdo sedel v avtu, so nemudoma telefonirali gasilcem. Ti so takoj prihiteli in ugotovili, da je bil avto prazen. Ležal je na morskem dnu, približno štiri metre pod vodno gladino. S premičnim žerjavom so ga povlekli na kopno in obvestili lastnika, 24-letnega Giuliana Candottija. Policija je ugotovila, da je avto zdrknil v vodo verjetno zaradi okvare na zavorah.

V ČETRTEK, 19. FEBRUARJA NA OPČINAH

Izredni občni zbor združenja rejcev živali

Združenje bo imelo važno vlogo - Živinorejci naj se polnoštevilno udeležijo občnega zbora

V četrtek, 19. februarja, bo v Ljudskem domu na Opčinah izredni občni zbor Združenja rejcev goveje živine sivo-rjave alpske pasme, na katerem bodo sklepali o izpopolnitvi, oziroma spremembi združenja. Na Opčinah je bil že 11. decembra lanskega leta občni zbor Združenja rejcev živine sivo-rjave alpske pasme in so že takrat sklenili, da se bo združenje razširilo ter preimenovalo v Združenje rejcev živali. Izredni občni zbor je sklican zato, da se ob prisotnosti notarja tudi formalno ustanovi to združenje, kar je potrebno, da se lahko doseže juridično priznanje s strani dežele. Šele potem bo združenje lahko delovalo na tehničnem in gospodarskem sektorju živinoreje, dobivalo bo podporo dežele, skrbelo za rodovnik, nadzorstvo nad mlekom, za nakup plemenske živine in krme, kakor tudi za dodeljevanje prispevkov in nagrad živinorejcem. Združenje bo tesno sodelovalo s kmetijskim nadzorništvom, imelo bo svoje urade in tehnično osebje.

Člani izvršnega odbora so bili pred nekaj tedni v Gorici, kjer so se spoznali z organizacijo in delovanjem tamkajšnjega združenja.

Na občnem zboru na Opčinah 11 decembra je bil izvoljen novi odbor, katerega predsednik je Ivan Miro Križmančič iz Bazovice, podpredsednik Miroslav Žigon iz Zgonika, člani odbora pa Zorko Grgič iz Bazovice, Alfonz Guštin s Cola, Josip Sancin iz Doline, Karlo Grahonja iz Gročane in Antonio Pizzulin s Krmenke.

Našim živinorejcem, članom združenja, toplo priporočamo, da se polnoštevilno udeležijo izrednega občnega zbora na Opčinah.

NA SEJI DEŽELNEGA ODBORA

Sprejet zakonski osnutek v zvezi z javnimi deli

Krajevnim ustanovam bodo še več prispevali za plačevanje obresti od posojil za javna dela

Deželni odbor je na svoji zadnji seji sprejel važen zakonski osnutek, ki mu ga je predložil odbornik za finance Tripani. Ta osnutek dopolnjuje deželni zakon štev. 17 iz leta 1967 o finančnih prispevkih za posojila, najeta za javna dela. Kot je znano, so ta zakon izdali, da bi pomagali krajevnim ustanovam, ki imajo precej težav, da bi dobile od blagajne za naložbe in posojila po ugodni obrestni meri 5,50 odstotka za uporabo pri javnih delih. Iz tega izvira potreba krajevnih ustanov, da se obračajo za kredit na druge specializirane kreditne ustanove, ki zahtevajo do 6,25 odst. obresti, ali pa na navadne kreditne ustanove, ki zahtevajo še mnogo višjo obrestno mero. Z zakonom štev. 17 iz leta 1967 so izenačili obrestno mero na raven 6,25 odst. ter omogočili ustanovam, ki uživajo deželne ugodnosti v zvezi z javnimi deli, da lahko najemajo posojila zanje z znosno obrestno mero. Zakon ima torej dopolnilni značaj v odnosu do vseh drugih deželnih zakonov, ki se nanašajo na financiranje javnih del.

Z zakonskim osnutkom, ki ga je odbor odobril v torek, hočejo ohraniti učinkovitost prejšnjega zakona ter zvišati dopolnilni prispevek na 2 odst., medtem ko je znašal doslej 1,25 odst. S tem so odpomogli povišku uradne eskomptne mere, določene z ministrskim odlokom začenši s 14. avgustom 1969.

Dežela bo prispevala na podlagi tega novega zakona nadaljnjih 150 milijonov lir na leto, kar bo omogočilo sklenitev posojil za okrog 25 milijard lir na leto.

Novi zakonski osnutek ne določa le, da se dopolnilni prispevek zviša na 2 odst., marveč vsebuje tudi dve posebni določbi za posojila, ki so bila že najeta. Poleg tega predvideva tudi takojšnjo prilagoditev prispevkov, če nastanejo nove spremembe pri uradni eskomptni meri. Ugodnost deželnega zakona dokazuje že dejstvo, da se ob 8-odstotni obrestni meri za posojila za javna dela, za katera prispeva dežela 6 odstotkov za dobo dvajsetih let, zniža izdatek v breme krajevne ustanove na 27 odst. izdatka, medtem ko krije 73 odst. izdatka dežela. Kadar pa gre za posojilo, najeto za 35 let, odpade na krajevne ustanove samo 19 odst. izdatka. V izrednih primerih pa nosi dežela celotno breme. Zakon bo torej zelo velike važnosti za krajevne ustanove, ki bodo lahko opravljale razna javna dela z malo obremenitvijo svojih proračunov. Po drugi strani pa bo to tudi vzpodbujalo nova javna dela.

Nesreči na delu

Včeraj popoldne so na ortopedskem oddelku sprejeli dva moška, ki sta si pri delu poškodovala roke.

51-letni Agostino Fracassi iz Ul. Romagna 122 je obrezoval drevesa na vrtu z mehanično žago, ki pa jo je preveč približal levi roki in si je tako odrezal konček levega palca. Odpeljali so ga v splošno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti en mesec.

Nekoliko kasneje so z avtom Rdečega križa pripeljali v bolnišnico 51-letnega Aurelia Pulgherja iz Ulice Flavia 19, ki si je zlomil levi kazalec pri prestavljanju pločevine v ladjedelnici Svetega Roka, kjer je delal. Tudi on se bo moral zdraviti približno en mesec.

Padla je z okna

Nenavadna nesreča se je pripetila včeraj zjutraj v Miljah. V Ul. Forti 2 so ljudje nenadoma opazili starejšo žensko, ki je sedela na oknu, noge pa so ji bingljale na cesto. Bila je to 83-letna Marija Nigris vd. Millo. Malo prej je vstala s postelje, postavila stol k oknu, nanj splezala do police in sedla nanjo. Nenadoma je izgubila ravnotežje in padla z višine skoraj 5 metrov na dvorišče. Sosede so ji takoj prihitele na pomoč in telefonirale Rdečemu križu, medtem pa so ponesrečenko prenesle v bližnjo hišo. Odpeljali so jo nato v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedskem oddelku s pridržano prognozo. Pri padcu si je hudo poškodovala hrbtenico, zlomila si je gleženj in desno roko. Dežurni zdravnik je ugotovil, da ženska boleha na arteriosklerozi.

PARIŠKI «NOUVEL OBSERVATEUR» SE SPRAŠUJE

Brandtovo odprtje na Vzhod in «Radio svobodna Evropa»

Okoli 1200 ljudi dela v uredništvih ameriške radijske «ekspoziture» v Evropi, ki vrši propagando proti družbeni ureditvi socialističnih dežel

Kako je ameriška propaganda razpredena po vsem svetu, je znano. Sicer je znani ameriški publicist Buchwald nekoč zapisal, da je washingtonska nasilna propaganda tako nerodna, da ZDA z vsakim dolarjem, ki ga potrošijo v ta namen, ali za dajanje pomoči revnim narodom, kupijo za dolar sovraštva, toda to washingtonskih ljudi ne moti in aparat ameriške propagande na tujem je vedno večji, tako da se srečujemo z njim na vsakem koraku. Najbolj izrazita tovrstna ameriška ustanova pa je vsekakor mogočna radijska postaja «Radio svobodna Evropa», ki že od leta 1949 deluje v Münchnu. Pariški list «Nouvel observateur» je o vlogi te ameriške «ekspoziture» napisal članek, ki ga objavljamo, ker postaja aktualen v zvezi z novo politiko zahodnonemških socialnih demokratov, ki so sedaj z odgovornega mesta začeli «odpirati» proti Vzhodu. Pariški list je zapisal:

Na desetine milijonov dolarjev na leto že dvajset let izginja v nenasitni jami le nekaj deset kilometrov od češkoslovaške meje. V Münchnu, nedaleč od Angleškega parka, nosi neka velikanska neokusna bela zgradba napis «Radio svobodna Evropa». To je pravi babilonski stolp s 7200 nameščenci — ameriškim vrhovnim štabom in stotinami najbolj pokornih poljskih, čeških, romunskih, madžarskih, bolgarskih in nemških emigrantov. Njihove oči, njihova ušesa in njihovi mikrofoni so obrnjeni vsi proti evropskemu vzhodu. Pet med seboj neodvisnih radijskih postaj vendar pod istim poveljstvom fabricira vsak dan 68 ur programa, ki je namenjen Poljski, Češkoslovaški, Romuniji, Madžarski in Bolgariji.

Na čelu «Radia svobodna Evropa» sta predsednika redakcijske konference Američana Ralph Walter in Richard Coock, glavni štab pa zaseda — v New Yorku. Ogromna ameriška družba nosi naslov «Free Europe Incorporated», in je pod predsedništvom generala Luciusa D. Cleeja, preko katerega niti trusta za psihično-radiofonsko vojno proti komunizmu vodijo do vrhov samega Pentagona. Da bi se nenasitni propagandni polip kolikor toliko nasitil, je potrebnih vsako leto 16 milijonov dolarjev (to se pravi skoraj 10 milijard lir). Ameriška armada in ameriška obveščevalna služba vedno najdeta dovolj razumevajočih upnikov za tolikšne vsote v vrstah največjih ameriških monopolov, kajti «Radio svobodna Evropa» baje vzdržujejo izključno nekatere družbe, med katerimi so «Gillette», «Standard Oil», «General Motor's», «U.S. Steel», «Aluminium Comp.» in «Vestinghaus».

«Radio svobodna Evropa» se je rodil, ko je bila hladna vojna na višku in ko je bil svet razcepljen na dva povsem ločena bloka. Ta doba je danes že mimo, takšno razpoloženje je že davno premagano, toda ostra propaganda proti petim vzhodnoevropskim socialističnim deželam ni popustila. Zamenjali so le ploščo. Narodi teh dežel se preko radia ne pozivajo več na oboroženi upor, zahodna propaganda je postala bolj prefinjena, bolj inteligentna. Zato pa ni prav nič manj strupena in vodilni ljudje vzhodnoevropskih držav so pogosto ogorčeni, ker se ostra jedkost ameriške propagande preko te evropske ekspoziture niti malo ne zmanjšuje ali blaži kljub resničnim naporom, ki se v zadnjih letih vršijo v smislu in v smeri sožitja in pomirjenja med Vzhodom in Zahodom.

Direktor poljske radiotelevizije M. Sokorsky je napovedal, da bo do 1975 «Radio svobodna Evropa» opremil še dve svetovni televizijski postaji, ki bosta oddajali propagandne programe, namenjene narodom vzhodne Evrope. Osebni tajnik Gomulke M. Namjotkiewicz pa je označil sedanji program in propagando ameriškega radiodiverzijskega centra v Münchnu kot «pacifistično kontrarevolucijo».

Gustav Husak je pred Škodovimi delavci v Pilznu ostro napadel «Radio svobodna Evropa». Prav tako je ostro napadel to ameriško ekspozituro v Evropi tudi poljski zunanji minister. Ti nastopi, podobno kot sovjetske pripombe, da je organiziranje največje svetovne mirnodobske manifestacije v Münchnu 1972. leta (svetovne olimpijske igre, op. ur) nezdružljivo z bližino središča za «psihološko vojno», ali z drugimi besedami, da je vzdrževanje tega centra nezdružljivo z olimpijskimi stadioni bratstva, so spodbudile v zadnjem času voditelje socialnih demokratov Zahodne Nemčije na razmišljanje. Ali se more stališče «Radia svobodna Evropa» sprijazniti s socialdemokratsko tezo «odpiranja proti Vzhodu»?

Toda v ZDA upajo, da Nemci ne bodo «hudobni» in da sedanja politika Willyja Brandta ne bo ukinila delovanja «malega evropskega radijskega centra», ki je Nixonu tako pri srcu. In to tem prej, ker je uredništvom tega centra po avgustovskih dogodkih 1968. leta na Češkoslovaškem uspelo zbrati v svoje vrste najodločnejše in najbolj ogorčene emigrante z Vzhoda.

Pogosto ni bilo lahko pripraviti bivše komuniste, da igrajo vlogo, ki jim jo predpisuje Pentagon, to se pravi vršiti ameriško propagando. Toda nekateri od teh so kaj kmalu odkrili svoje pravo ali prvotno bistvo. Tako je na primer Slava Volny, ena od glavnih osebnosti v češkem uredništvu «Svobodne Evrope» po avgustovskih dogodkih na Češkoslovaškem odkrito izjavila: «ZDA so vsekakor bliže socializmu kot Sovjetska zveza». Češki uredniški ekipi se vsekakor posveča največja pozornost in tudi ob vsakem jutranjem redakcijskem sestanku so Čehi tisti, ki prvi spregovorijo.

Več kot dvajset ur na dan traja propagandni program «Svobodne Evrope», namenjen Češkoslovaški in to na enem srednjevalovnem oddajniku ter na osmih kratkovalovnih oddajnikih v skupno 22 pozicijah. V češkoslovaškem uredništvu dela nad sto ljudi. Vsi ti so emigranti iz raznih obdobij povojnih političnih pretresov na Češkoslovaškem. Na čelu češkoslovaške redakcije je konservativec in desničar M. Pehaček, ki je pobegnil iz Češkoslovaške leta 1949. Prvim emigrantom se je priključilo določeno število disidentov leta 1956, precejšnje pa je tudi število tistih, ki so zapustili Češkoslovaško po avgustovskih dogodkih 1968. leta.

Zanimivo je, da je bil radio «svobodna Evropa» vedno dobro obveščen o vsem še pred avgustovskimi dogodki na Češkoslovaškem. Toda je bila že leta 1966 na njegovih valovih razširjena prva informacija o tem, da bo prišlo do določenih sprememb v centralnem komiteju češkoslovaške komunistične partije. In do sprememb je kmalu prišlo. Neposredno pred tem, preden je v oktobru 1967, Novotny ostal v centralnem komiteju v manjšini, je, prijatelj nekega komunističnega voditelja poskrbel, da je v uredništvo «Radia svobodne Evrope» prispela informacija o sestanku centralnega komiteja in ob tej priložnosti je bilo rečeno, da ta prijatelj ne simpatizira z radijsko postajo v Muenchnu, da pa želi, da bi bili Čehi obveščeni o borbi, ki da se vrši v notranjosti partije.

Druga najmočnejša sila v okviru «Radia svobodna Evropa» je poljski Radio «Varšava 4». V tem uredništvu je 120 oseb, ki pripravijo programa za 19 ur s petih pozicij na kratkih valovih in preko enega srednjevalovnega oddajnika. Glavna osebnost v poljski uredniški ekipi je Jan Novak, ki uraduje v senci velikanske slike vsemogočnega poljskega cerkvenega in klerikalnega šefa kardinala Wišinskega.

Po podatkih iz ameriških virov se «Radio svobodna Evropa» največ posluša na Češkoslovaškem in na Poljskem. Najmanj zanimanja za ameriško propagandistično ekspozituro v Evropi, v neposredni bližini češkoslovaške meje, pa kažejo Madžari in Bolgari.

«Kalona» v Nabrežini (Foto M. Magajna)

S ČASOM NAPREJ TUDI GLEDE PREHRANE

Tovarna, ki bo kuhinja že pripravljenih jedi

Pionirski podvig osmih mladih jugoslovanskih inženirjev - Se s tem nakazuje postopno odmiranje gospodinjskega poklica?

V enem od poslopij poljedelskega kombinata «Beograd», se že nekaj časa osmerica mladih inženirjev spoprijema s pionirsko nalogo: izdelati imajo načrt za izgradnjo «tovarne že izgotovljenih jedi».

V neposredni bližini mesta bodo strehe bodoče gigantske hale prekrivale prostor domala petih nogometnih igrišč. Izgrajeno bo celo mesto-kuhinja, ki bo v prvi vrsti imelo spremeniti navade v prehranjevanju, a tudi glede načina življenja ljudi, vrhu tega pa bi imeli tudi odpraviti enega od najštevilnejših poklicev, namreč poklic gospodinje. Pridelki s približno 80.000 hektarov zemlje omenjenega kombinata bodo najprej šli skozi tovarno, kjer bodo spremenjeni v osnovna živila: mleko, sir, žito, sadje, povrtnine, zelenjavo, alkoholne in brezalkoholne pijače, zatem pa bo to prišlo v novo tovarno, kjer se bodo omenjena živila, po opravljeni poti preko neskončno dolgih tekočih trakov, spremenjena v gotove jedi pojavila zapakirana v belih zavojih. Tako pripravljena hrana, zamrznjena do -30 stopinj Celzija, bo nato odposlana v razne ljudske kuhinje, študentske, delavske ter ekspresne restavracije, počitniške domove in hotele itd.

To, kar je bilo s tem v zvezi rečeno, niso le sanja teh mladih ljudi, temveč stvarnost bližnje bodočnosti. V to tudi trdno verujejo mladi inženirji: Ljubomir Kuprešanin, ki preučuje prašanje ohlajevanja jedi, Mirijam Marković, ki se ukvarja s termično obdelavo, Živka Ivanović, ki dela na pripravi povrtnin, vtem ko se Zlata Marjanović in Slobodanka Slijepčević posvečata pripravam hladnih jedi in predjedi, a Branislav Maslovarić obdelavi mesa in Milanka Pejović slaščicam. Šef te skupine je inženir Milan Minić, kulinarični «spiritus agens», pa je šef eksperimentalne kuhinje, visokokvalificirani kuhar Mirko Stojanović, eden od vrhunskih mojstrov za pripravo omak. V tem maihnem kolektivu pa ne gre vse gladko.

V eksperimentalni kuhinji, kjer je že danes moč pripraviti 16.000 obrokov dnevno, se vsakodnevno vrše poizkusi. Tu se vadijo tudi hrupni in polemični razgovori Strokovnjaki vsak dan vodijo razprave o jedeh, ki jih je treba pripraviti. Razdeljeni so na dve nasprotni si skupini. Eni sami sebe imenujejo «Švede», drugi pa «Balkance». «Švedi» so tisti, ki so preučili švedski način prehrane in zatem postali njegovi vneti zagovorniki. Pravijo oziroma zatrjujejo, da okrog 70 odstotkov Švedov uživa zamrznjeno hrano, katera pa zaradi tega tudi v najmanjši meri ne izgubi svojih svojstev, ki so ji lastna v njeni sveži obliki. Praženi krompir n.pr. pod zobmi pravtako hrustlja, kakor da bi bil ravnokar pečen.

Osnovna značilnost tega načina prehrane je obrok, sestavljen iz treh jedi. Prvo jed predstavlja obilna količina mesa, drugo krompir ali kaka druga zrnata visokokalorična hrana, tretja jed pa je vitaminska, sestavljajo jo razne vrste kuhane zelenjave in povrtnin. Edini očitek, ki bi ga «Balkanci» mogli izreči na račun omenjenega načina, bi bil ta, da ni začinjena, da v njej ni popra in paprike, pa tudi ne prežganja.

Pristaš švedskega načina pripravljanja hrane je tudi inženir Ljubomir Kuprešanin. Njegovi argumenti so sledeči:

— Ne samo — pravi on — da so Švedinje lepe, visoke in vitke žene, marveč so na Švedskem krepki in vitalni tudi starejši ljudje. To je v največji meri zasluga njihovega načina prehrane. Pri nas so zelo pogostna obolenja jeter ali žolča, zelo razširjena bolezen pa je tudi gastritis. Naši ljudje jedo mnogo kruha in pa težke, s prežganjem pripravljene in začinjene jedi. Da ne omenjamo posledic, kakršne so prevelike količine holesterina v krvi, poapnenje žil, v številnih primerih tromboze in prezgodnja smrt. Sicer je to razvidno tudi pri naših ljudeh, ki žive v goratih predelih, kjer se zaradi skopih življenjskih pogojev tudi ti hranijo na podoben način. V nekaterih predelih Črne gore, postavimo, je nasploh teško srečati debelega človeka. —

— To drži — poseže vmes inženir Života Ivanović. — Toda naši eksperimenti so tudi pokazali, da bi naš človek, če bi moral izbirati med kosom mesa, politim z vsemi najokusnejšimi švedskimi omakami in podobnimi dobrotami, in pa krožnikom «pasulja» z lepim kosom slanine, zagotovo ne izbral «švedskega obroka», marveč bi se vneto odločil za svojo «balkansko» jed.

No, ob tem vprašanju je prišlo do zastoja. Gre za veliko vprašanje. Zato danes ekperimentalna kuhinja še vedno pripravlja samo že znane domače jedi, ki jih nato odpošilja raznim restavracijam družbene prehrane. S poizkusi pa nadaljujejo, zakaj že čez nekaj let bo vsakomur jasno, da pripravljanje takih jedi v posamičnih gostinskih obratih zahteva preveč časa in stroškov, da ne omenjamo vseh drugih težkoč in nevšečnosti.

Sintetično mamilo

NEW YORK, 4. — Prav te dni, ko se toliko razpravlja o zlih posledicah uživanja mamil, je bila objavljena tudi vest, da je uspelo izdelati sintetično mamilo marijuano, ki da je zelo podobna prirodni in da ima iste terapevtske kakovosti, s katerimi da se morejo zdraviti glavobol, božjast, visok pritisk in tudi sončne opekline. To zvemo iz zdravniškega sporočila ameriške vojske na osnovi vrste študij in poskusov, ki da so jih izvedli v zadnjih desetih letih in danes končno objavili.

Avtor študije o sintetičnem mamilu dr. Van Sim, ki deluje v raziskovalnem laboratoriju ameriške vojske v Edgewoodu v Marylandu, je prikazal rezultate svojih poskusov na nekem tajnem zasedanju, ki so ga imeli lansko leto. Izjavil je, da je sintetična marijuana, ki jo je on uporabljal, dala «zelo zanimive» rezultate.

V primerih visokega pritiska to mamilo pripomore k znižanju pritiska vsaj za 36 ur.

Danes bo v umetnostni galeriji «Tribbio» v Ulici Piccardi 68 odprl razstavo svojih del jugoslovanski grafik Mersad Berber. Otvoritev razstave, ki bo trajala vse do konca meseca, bo ob 19. uri. Na sliki Berberova kailografija «Počitelj»

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Spoštujte prednostni vrstni red, ki ste nanj tudi vi pristali. Zanimivo srečanje zvečer.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Zakasnitev, ki bo zbudila določeno zaskrbljenost. Postavite se po robu pesimizmu.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Poseg, ki vam bo omogočil izhod iz slepe ulice. Prisostvovali boste zanimivemu zabavnemu spektaklu.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Natančno ugotovite kaj je za in kaj proti določeni vaši pobudi. Simpatično srečanje in odkritosrčen razgovor.

LEV (od 23. 7. do 23. 8.) Samo pogumno naprej, v pravem trenutku bo prišla tudi pričakovana pomoč. Skušajte natančneje proučiti samega sebe.

DEVICA (od 24. 8. do 22. 9.) Uravnovesite čimprej razmerje sil v nekem poslovnem odnosu. Ne bodite pretirano občutljivi.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Ugoden trenutek za osebe, ki se ukvarjajo z raziskovanji. Manjši nesporazum z drago osebo.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Usmerite svojo dejavnost proti lažje dosegljivim ciljem. Presenečenje na čustvenem področju.

STRELEC (od 23. 11. do 21. 12.) Neko skupno delo, ki se ga boste udeležili, se bo odlično razvijalo. Odgovorite na neko pismo.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Če nočete biti deležni kritike od strani nekega predstojnika, popravite neko svoje stališče. Čustveno zatišje.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Zelo pripraven dan za uspešno trgovsko poslovanje. Ne pozabite na svoje dolžnosti do družine.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Na poslovnem področju boste načeli akcijo za razčiščenje nekega nesporazuma. Raje se umaknite osebi, ki je preveč zgovorna.

Dvojezično šolstvo v Prekmurju

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, feb. — Komisija republiške skupščine Slovenije za mednarodne odnose je v svojem dosedanjem delu že nekajkrat vzela v razpravo vprašanje slovenske manjšine najsi bo to v Italiji, Avstriji ali na Madžarskem. Manjšinsko problematiko so po navadi obravnavali v sklopu splošnih vprašanj s področja odnosov med sosednimi državami. Vedno so ugotavljali, da je politika sožitja, odpiranja meje in pospeševanje sodelovanja na vseh ravneh in na vseh področjih, ugoden okvir za urejanje tudi odprtih vprašanj slovenske narodne skupnosti v sosednih državah, kakor tudi vprašanj manjšin sosednih narodov pri nas. Hkrati so dosledno poudarjali, da občasni boljši ali slabši odnosi med sosedi nikakor ne bi smeli — in kar zadeva Jugoslavijo in Slovenijo — dejansko tudi ne vplivajo na stališče do manjšin. Toda očitno je, da le tista manjšina, ki dejansko uživa v določeni državi vse možnosti za nemoten razvoj in obstoj, lahko pomeni trden most prijateljstva in sodelovanja med sosednimi narodi in državami.

Prav omenjena dejstva so bila povod, da so na zadnji seji sredi minulega tedna vzeli v razpravo eno izmed zelo važnih vprašanj s področja madžarske narodnostne skupine v Sloveniji, vprašanje dvojezičnega šolstva. O tem vprašanju se je svoj čas, točneje rečeno lansko jesen, razpredla v Sloveniji vneta razprava. V resnici so se udeleženci te razprave razcepili v dva tabora, v tiste, ki so zagovarjali obstoj dvojezičnih šol v Prekmurju, in v tiste ki so nastopali proti takim šolam. Dejansko razprave še tečejo, četudi so prešle v okvire mirnega, strokovnega in zato toliko bolj doslednega preučevanja dvojezičnega šolstva.

Ker je bilo očitno že od vsega začetka, da je uvedba dvojezičnega šolstva v Prekmurju dobila tudi širši in celo mednarodni odmev, zlasti pa še zato, ker je boj proti takim šolam dobil viden pečat v podobnem boju zunaj meja Slovenije, se je komisija za mednarodne odnose slovenske republiške skupščine lotila vprašanja dvojezičnega šolstva prav s teh mednarodnih vidikov.

Madžarske šole ob osvoboditvi

Kot uvod in podlaga za razpravo je služil obširen in dokumentiran pregled razvoja manjšinskega šolstva v Sloveniji in še posebej v Prekmurju. Takoj po osvoboditvi, se pravi leta 1945, so pripadniki madžarske narodnosti v Prekmurju dobili svoje madžarske šole. Te šole so bile povsem ločene od slovenskih šol. Toda pokazalo se je, da v takem sistemu otrok madžarske narodnosti dobi preveč pomanjkljivo znanje slovenskega jezika, kar mu je v veliko napotje pri njegovem nadaljnjem izobraževanju. Posledica je bila, da so madžarski starši sami, v želji, da zagotove svojim otrokom lažjo pot do nadaljnjega šolanja in s tem tudi do poklica, začeli svoje otroke pošiljati v slovenske šole. Tako se je število madžarskih otrok v madžarskih šolah čedalje bolj osipalo. S tem pa je bila tako rekoč nehote kršena ena izmed temeljnih pravic manjšine, pravica glede enakopravnega položaja glede šolanja v materinem jeziku.

Šele v letu 1958 so obširna posvetovanja prosvetnih in političnih dejavnikov priklicala k življenju novo vrsto šol, tako imenovane dvojezične šole, ki naj zagotove resnično enakopravnost obeh narodnosti, slovenske in madžarske na celotnem narodnostno mešanem območju. Te dvojezične šole, v katerih je pouk potekal v obeh jezikih, madžarskem in slovenskem, in ki so jih obiskovali vsi otroci določenega mešanega okoliša, naj bi po zamisli ustanoviteljev zbrisale vse razlike v pravicah in ugodnostih, ki izhajajo iz pripadnosti k temu ali drugemu narodu. Pobude za ustanavljanje dvojezičnih šol so izhajale iz sklepov izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije od meseca marca 1959. leta, kjer stoji med drugim zapisano to-le:

Kako se je obnesla dvojezična šola

«Praksa kaže, da je manjšinsko šolstvo usmerjeno tako, da omogoča pripadnikom narodnostnih manjšin, da se šolajo v enakih okoliščinah kot drugo prebivalstvo, tako, da obvladajo svojo materinščino ter jezik republike, tako, da se lahko neovirano vključujejo v vse družbeno življenje. Organiziranje paralelnih oddelkov z različnimi učnimi jeziki v skupnih šolah je pokazalo zelo dobre rezultate v učnem in vzgojnem pogledu. Tam, kjer so pogoji, je treba postopoma storiti še korak naprej pri organiziranju dvojezičnega šolstva, kar pozitivno vpliva na medsebojno spoznavanje in zbliževanje različnih narodov, ter na vzgajanje kadrov, ki lahko govore vse jezike območja na katerem žive. Pri proučevanju in presojanju teh problemov pa se morajo veliko bolj angažirati šolski odbori pri manjšinskih šolah.»

O vlogi in pomenu dvojezičnega šolstva pa so potem na kongresu Socialistične zveze Slovenije menili to-le:

«Politična vprašanja, ki so povezana s problemi manjšin, zahtevajo posebno pozornost. Za vse obdobje po vojni upoštevamo razvojne težnje Italijanov in Madžarov v SR Sloveniji in Slovencev v sosednjih deželah Italije, Avstrije in Madžarske. Družbeno samoupravljanje varuje narodno manjšino, da bi ostala zaprta le v območje lastnega narodnega jezika in ji omogoča sodelovanje v vseh oblikah družbene aktivnosti. Ta dejanska enakopravnost daje manjšini tudi možnost, da postane posrednik med dvema narodoma. V skladu s socialističnim pojmovanjem internacionalizma smo začeli uveljavljati dvojezičnost na področjih, kjer živita manjšini. S tem, da se tudi večini omogoči učenje jezika manjšine, nismo samo postavili prepreko denacionalizaciji, ampak smo tudi postavili temelj ki naj pospešuje medsebojno razumevanje med različnimi narodnostmi.»

Mednarodni pomen

Kakšen je mednarodni pomen uvedbe dvojezičnega šolstva? Takole sodi referat v razpravo na seji komisije za mednarodne odnose:

«Dvojezično šolstvo v Prekmurju se je uvrstilo v eno najnaprednejših pridobitev sodobne družbe. Saj ima vprašanje dvojezičnega šolstva danes mednarodni pomen ter si utira pot v vsem sodobnem svetu, v območjih, kjer se pojavlja medsebojno bolj ali manj pomešano prebivalstvo, ki govori dva jezika, na primer v Avstriji, Švici, Belgiji, Angliji itd.

«Dvojezičnost oziroma večjezičnost je postala v današnjem svetu skoraj že družbena nujnost, učenje manjšinskega jezika pa predmet vse bolj vsestranskih raziskovanj najrazličnejših vej strokovnjakov. Že mednarodna konferenca za dvojezičnost v Luxemburgu leta 1928 je opozorila na problem dvojezičnosti kot izobraževalni in vzgojni problem mednarodnega pomena. Problem dvojezičnosti predstavlja delni problem v kompleksu vprašanj manjšin, ki stoji danes v ospredju interesov ob diskusiji o pogojih za resnični mir med narodi. Rešitev tega velikega problema pa mora biti toliko važnejša in nujnejša, ker zmorejo ravno duhovne in kulturne osnovne sile, ki imajo vlogo pri vzgoji, razjasniti tudi v zadostni meri dinamiko tega svojevrstnega problema. Ustrezen red vzgojnih razmerij mora biti pogoj za vse nadaljnje politične in pravne ureditve in s tem pogoj za mir v Evropi in na svetu.»

In dalje:

«To je samo ena izmed ocen pomena dvojezičnega šolstva. Podobne ocene lahko najdemo v literaturi še in še in niso izgubile na pomenu, temveč nasprotno, po tragičnem nacističnem negiranju vseh človečanskih pravic znova raste hkrati z demokratizacijo sodobne človeške družbe. Unescov mednarodni posvet v Hamburgu leta 1962 se je odločno postavil v prid dvojezičnega pouka. Takšen internacionalni pomen dvojezičnega šolstva ostaja še danes ena izmed garancij za varstvo pravic vseh narodnosti, tujih in domačih, ki rastejo v svobodni družbi sodobne države. Nikjer v svetovni literaturi, tudi pri nasprotnikih tega šolstva, ne bomo zasledili izvajanja, ki bi kazala na to, da je dvojezično šolstvo v nasprotju s splošno deklaracijo človeških pravic, ki jo je sprejela generalna skupščina ZN.»

Koroški primer

Dvojezično šolstvo je imelo važno vlogo tudi v boju koroških Slovencev za njihove pravice. Koroški Slovenci so take šole dobili leta 1945, se pravi, da so vsi otroci slovenskih in nemških staršev na jezikovno mešanem območju obiskovali iste šole in se učili v obeh jezikih. Pod pritiskom desničarskih sil pa so te šole leta 1958 odpravili in vnovič ustanovili posebne šole za slovenske otroke. Vsako leto morajo slovenski starši posebej prinašati oblastem izjave, da žele otroke šolati v slovenski šoli. Zaradi mnogokaterih razlogov pa je precej slovenskih otrok danes v nemških šolah. Prav zato so na seji komisije za mednarodne odnose poudarili dejstvo, da so prav predstavniki koroških Slovencev ostro protestirali proti resoluciji Slavističnega društva, ki je lani na občnem zboru v Kranju izglasovalo sklep proti dvoječnemu šolstvu v Prekmurju. Nasprotno pa so ugotovili, da so odklonilno stališče Slavističnega društva navdušeno sprejeli vsi nacionalistični krogi na Koroškem in taka stališča uporabili za nove napade proti zahtevam koroških Slovencev po obnovitvi dvojezičnega šolstva.

Sklepna ugotovitev celotne razprave na seji komisije za mednarodne odnose je bila, da je treba upoštevati vse vidike dvojezičnega šolstva, pedagoške, strokovne, kadrovske, kulturne, pa prav tako tudi družbene in mednarodne. Šele tako pripravljena podoba tega šolstva pa naj bo spodbuda — ne za odpravo — pač pa za spopolnitev in izboljšanje dvojezičnih šol.

DRAGO KOŠMRLJ

PREKINJENA MREŽA...

Trgovali so z lepimi mulatkami

RIO DE JANEIRO, 4. — Ko so Nemci leta 1934 ponovno zasedli Posarje, je dal Hitler poloviti in pomoriti vse mulate, ki so se rodili na tem področju v času, ko je bilo to zasedeno po zavezniških enotah, v katerih so služili tudi črnski vojaki. Baje je Hitler dal tedaj pobiti okoli 3000 dečkov in deklic, katerih polt je kazala, da je bil njih oče črnec. Danes, kakor kaže, v Zahodni Nemčiji črnsko poreklo ni več zločin, pač pa neka odlika. Tako vsaj izhaja iz vesti, da je brazilska policija prišla na sled neki družbici, ki je dobavljala mulatke Zahodni Nemčiji. Vodja nečednega trgovanja z mulatkami je bil lastnik številnih nočnih lokalov v Berlinu Max Gunther Heilborn, ki je s pomočjo nemških in brazilskih nevestnih prekupčevalcev «novačil» lepa mulatska dekleta, ki jim je plačeval po 400 dolarjev na mesec, da so nastopale v toplessu v njegovih berlinskih nočnih lokalih. Če bi šlo izključno za nastope v toplessu, bi zlo ne bilo tako hudo, toda brazilska dekleta, ki so po tej poti prihajala v Berlinu in tudi drugam v Nemčijo, so morala po nastopu na odru «delati družbo» klientom nočnih lokalov.

Res je, da so nasedla Heilbornovim vabam v glavnem lahkoživa dekleta, toda tudi kako resno dekle je podpisalo pogodbo, ker ni razumelo njene vsebine, saj so bile pogodbe napisane v nemščini. Šele ko so dekleta prišla v Berlin, so ugotovila, kam so pršla in da so pod strogim nadzorstvom, kajti vsak prekršek Heilbornovega «urnika» je pomenil odvzem voznega listka za vrnitev in plačo za sto delovnih dni.

Brazilska policija je aretirala več oseb in ustavila 25 lepih mulatk, ki so bile že pripravljene za odlet v Zahodno Nemčijo.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 5. FEBRUARJA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 11.50 Kitara; 12.00 Družinski obzornik; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Trio Beschetti; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Plošče resne glasbe; 19.10 Pisani balončki; 20.00 Šport; 20.25 Goethe: «Goetz von Berlichingen» (drama); 22.25 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran 15.10 Iz Rossinijevega «Il conte Ory»; 15.40 Literarna oddaja; 16.20 Juke box; 17.10 Glasba domačih avtorjev.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Barok v glasbi; 9.00 Pripovedovalec; 9.30 Glasba od vsepovsod; 10.15 Prisluhnimo jim; 11.00 Dva orkestra; 11.30 Romantične skladbe; 12.00, 12.45 in 15.30 Glasba po željah; 14.05 Popotovanje; 16.05 Turistične beležke; 16.20 Kitarist Garrett; 16.30 Primorski glasbeniki; 17.10 Plošče Ariston; 17.30 Operna glasba; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Orkester Gleason; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.30 Plesna čajanka; 8.30 Jutranje pesmi; 12.10 Kontrapunkt; 12.38 Iz dneva v dan; 13.15 Radijske kronike; 14.16 Pisan popoldanski spored; 16.00 Program za najmlajše; 16.20 Program za mladino; 18.20 Juke box; 19.05 Glasbena oddaja; 19.30 Luna park; 20.15 Operetna glasba; 21.00 Sindikalna tribuna; 22.00 Haendlove skladbe.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Basist Šaljapin; 10.00 Trezzini: «Fantastični Berlioz»; 10.15 Poje Wilma Goich; 10.30 Telefonski pogovori; 13.00 Program s Fellinijem; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 14.05 Juke box; 15.03 Poljudna enciklopedija; 15.40 Kronike in zanimivosti; 16.00 Pisana glasba; 17.35 Enotni razred; 17.55 Glasbeni aperitiv; 19.05, 20.10 Glasbeno nagradno tekmovanje; 21.15 Plošče; 21.30 Folklora v salonu; 22.10 Skladbe za orgle; 22.43 Radijska priredba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek: Mozart, Genze in Schubert; 11.45 Klavirske skladbe; 12.20 Mezzosopranistka M. Horne; 13.55 Sopranistki H Traubel in B. Nilsson; 14.30 Dunajski valčki; 16.25 Sodobna ital. glasba; 18.45 Moliere: «Šola za žene»; 22.00 Malipiero: «Don Tartufo bacchettone»; Bucchi: «Una notte in paradiso».

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 8.45 Glasba in podoba; 9.45 Sodobna ital. glasba; 12.00 Glasba izven programa; 12.15 Portret avtorja; 13.10 Franckov oratorij.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 15.30 Poročila; 7.15 Inform. addaja; 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Bori, bori temni bori; 9.35 Lahka glasba; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Moskovski komorni orkester; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Čez polja in potoke; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 «Pesem iz mladih grl»; 14.25 Plesni orkester; 14.40 «Mehurčki»; 15.40 Komorni zbor RTV; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Glasbeno popoldne; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Morda vam bo všeč»; 18.45 Znanstveniki pred mikrofonom; 19.15 Ansambel Lesjak; 20.00 Večer domačih pesmi; 21.00 Dr. Prešeren: Krst pri Savici; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Iz opusov Bjelinskega in Papandopula; 23.05 A Arauz: Med Medino in Olmedom; 23.40 Zabavna glasba.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 Šola; 12.30 Znanstvena antologija; 13.00 O potrošnji v Italiji; 13.30 Dnevnik; 15.00 Ponovitev šole; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Sindikalne aktualnosti; 19.30 Poljubna znanost; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Sindikalna tribuna; 22.00 TV film: «Gli ostaggi»; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Nemščina 21.00 Dnevnik; 21.15 Nagradno tekmovanje; 22.15 Znanost in tehnika.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.30 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 10.30, 15.40 Nemščina; 10.45, 15.55 Angleščina; 17.40 Veseli tobogan; 18.15 Obzornik; 18.30 «Človek» — film; 19.05 Enkrat v tednu; 19.20 Zabava vas Jerry Lewis; 20.35 Večer s Prešernom; 21.15 F. M. Dostojevski: Bratje Karamazovi; 22.15 Evropsko drsalno prvenstvo v Leningradu.

PREJELI SMO

LE XXe SIÈCLE ET LA PAIX — Août 1969 — nr. 8.

PROTEUS — 1. 32 — št. 5 str. 177 — 220 — 1970.

GUIDA PRATICA ALLA LEGGE TRIBUTARIA SULLE SUCCESSIONI — 30 dicembre 1923, n. 3270 e successive modificazioni — Roma.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 7,3, najnižja 3,3, ob 19. uri 7,3 stopinje, vlaga 84 odst., zračni tlak 1008,6 stalen, veter 1 km/h jugovzhodnik, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 8,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 5. februarja AGATA
Sonce vzide ob 7.22 in zatone ob 17.16 — Dolžina dneva 9.54 — Luna vzide ob 7.07 in zatone ob 16.07
Jutri, PETEK, 6. februarja DORA

SEJA PREDSEDSTVA NARODNO-OBRAMBNE ORGANIZACIJE

Ocena delovanja in vloga SKGZ v manjšinskem življenju

Organizacija si je z delom pridobila svoje avtonomno mesto v slovenski narodnostni skupnosti v Italiji - Poudarjena potreba po večji popularizaciji njenega dela

Na zadnji seji predsedstva Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je bila v torek zvečer na sedežu v Ulici Geppa v Trstu, so razpravljali o vlogi in delovanju Zveze ter njenih organov.

V obsežni in tehtni razpravi, v katero so posegli vsi člani predsedstva, je bilo poudarjeno, da ima SKGZ svoj specifični narodnoobrambni značaj. Organizacija združuje celo vrsto najpomembnejših kulturnih in gospodarskih organizacij slovenske narodnostne skupnosti ter vodi takšno narodnoobrambno politiko, ki ne postavlja Zveze nasproti strankam in volilnim formacijam. SKGZ si je pridobila svoje politično mesto v manjšinskem življenju z delom, s svojim delom in delom svojih organizacij ter si hoče na takšen način tudi vnaprej zagotoviti avtonomno mesto v našem dogajanju. Pri tem pa bo, kot doslej, bila pobudnik skupnih akcij, ki lahko zajamčijo polnovredno prisotnost našega naroda kot celote in kot posameznika na vseh področjih tukajšnjega življenja.

Člani predsedstva so iz različnih zornih kotov ocenili delovanje izvršnega odbora, predsedstva, tajništva in komisij ter bili mnenja, da so vsi ti organi Zveze sprejeli vrsto koristnih sklepov in dali mnogo pobud za uspešno uveljavljanje slovenskega človeka, pri tem pa so priznali tudi težave, ki nastajajo pri izvajanju sklepov s strani ljudi, ki so v Zvezi angažirani ter ji zaradi svoje poklicne zavzetosti na drugih delovnih mestih posvečajo samo svoj kratko odmerjeni prosti čas.

Da bi bilo delovanje SKGZ bolj znano slovenski javnosti, je bil sprejet sklep, da bo Primorski dnevnik v posebni rubriki objavljal poročila o opravljenem delu in pobudah Zveze ter njenih organov. Nanizana je bila nadalje cela vrsta vprašanj organizacijskega in funkcionalnega značaja, ki jih bo proučila posebna začasna komisija, sestavljena iz članov predsedstva. V obdelani zgoščeni obliki jih bo posredovala predsedstvu, da bi moglo svoje delo prilagoditi razmeram in potrebam.

V okviru proslav 25-letnice osvoboditve je Zveza dala pobudo za zborovanje učiteljev, ki so med narodnoosvobodilno borbo izvršili težavno in častno nalogo obnovitve slovenskega šolstva zlasti na Primorskem, da bi jim bilo ob tej priliki izrečeno priznanje za njihovo plemenito delo. Predsedstvo se je seznanilo tudi s pobudo, ki jo namerava uresničiti SKGZ, da bi primerno proslavila 25-letnico zmage in osvoboditve. Dogovorilo se je tudi o športnih vprašanjih ter sklenilo, da bo eno izmed svojih prihodnjih sej posvetilo temu nadvse pomembnemu delovanju zlasti med slovensko mladino.

Vprašanje dr. Štoke o ravnanju nogometnega sodnika

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Štoka je naslovil na predsednika deželnega sveta naslednje vprašanje:

25. januarja je bila v Trstu na igrišču na stadionu I. maja na Vrdelski cesti nogometna tekma, veljavna za prvenstvo amaterjev III. kategorije med ekipama Primorca in Zarje, ki sta obe iz tržaške pokrajine.

Ker so igralci obeh ekip slovenske narodnosti, so seveda govorili med seboj slovensko. Ko jih je sodnik slišal, je posegel vmes in jih najprej pozval «naj ne govore v slovenskem jeziku, nato pa je uradno opomnil kapetana ekipe Zarja iz Bazovice, ker se je obračal na svoje kolege v lastnem jeziku.

Spričo tega vprašuje podpisani svetovalec deželni odbor oziroma pristojnega odbornika, da bi zvedel, kakšne korake namerava storiti pri CONI in pri združenju italijanskih sodnikov, da se takšna dejanja ne bi več ponavljala.

«TORKOV VEČER» V SLOVENSKEM KLUBU

Kraški svet in domačije v Magajnovih diapozitivih

Trst in morje s svojimi čolni, njegovi obrasli bregovi, kraška domačija s svojimi «mostovži», «kalunami» in «skrlji» — te so bistvene prvine ki, odete v najrazličnejše svetlobne učinke, izžarevajo v vsej svoji toplini in ljudskosti iz preko dvesto diapozitivov, ki nam jih je na običajnem torkovem večeru v Slovenskem klubu prikazal naš priljubljeni fotoreporter M. Magajna.

Da, mogoče je res umestno in za nas skoraj skoraj sramežljivo reči, da «Mario vidi to, kar mi največkrat ne vidimo», čeprav recimo zahajamo vsako nedeljo na Kras, ne vidimo pa onega, kar nam Kras dejansko daje. Za našega Maria pa to ne velja. Saj je pravzaprav za vsakim gankom, na vsakem borjaču ali pa celo na vsaki strehi skrita tista njegova «čudežna škatla», skorajda kot Aladinova svetilka, ki nam potem na belem platnu pričara košček naših naravnih lepot z vsemi svojimi odtenki in še tako neznatnimi pomembnostmi. Za vse to pa ni dovolj le strokovnost, pogum in nadarjenost. Treba je imeti vse kaj drugega. Zlasti pa zelo veliko ljubezni do vsega, kar je lepega, pa še veliko umetniškega posluha za vse čudovite nianse, ki nam jih nudijo naši kraji v vseh letnih časih od divjega Krasa v Bližini Zgonika, preko Opčin, Nabrežine in devinskih čeri, do izvira Timave pa še dalje naprej.

Lep in prijeten prehod po tržaški okolici je Magajna pričel z nekaj diapozitivi, ki prikazujejo naše morje, potem pa kot kontrapukt k temu prikazal strogo a mehko bazovsko «gmajno siroto», ki se zdi, da je izšla naravnost iz kake Rembrandtove slike. Iz Bazovice se je nato spustil ponovno na morje, lesketajoče se v štrlečih in malce pošastnih devinskih čereh in malem kontovelskem portiču ter zaključil svoj sprehod po domači «morski slanoti» z izredno lepimi in barvitimi posnetki z vzhodnih treh izvirov Timave, ki je že tisočletja zanimala ljudsko fantazijo.

Z morja pa smo se ob Mariovih diapozitivih povzpeli spet na Kras, tokrat da občudujemo lepa, čeprav pretežno že pozabljena svetišča kraške domačnosti, ki najdejo svoj tipičen izraz v «gankih», «mostovžih», «kalunah», «borjačih», «stirnah» in «skrljih». Vsi ti elementi pristne kraške domačnosti so izžarevali iz slik, ki jih je Magajna z njemu lastno občutljivostjo posnel na Proseku, Opčinah, v Gropadi, Padričah, Gabrovcu, pa še pri starem Sv. Ivanu s svojo znamenito «stirno» pri Borštičih in drugod.

Zadnji posnetki tega lepega predavanja so bili posvečeni zadnjima kraškima ohcetima in «kraški Švici» — Glinščici. s. v.

Masierova in Giuffrè sinoči v Rossettiju

Ko sta Pierre Barillet in J. P. Grédy pisala «Parnega konja», ki sta ga nam sinoči Lauretta Masiero in Aldo Giuffrè predstavila v gledališču Rossetti, prav gotovo nista imela nobenega drugega namena, kot samo in izključno zabavati občinstvo. Vse zelo poenostavljeno, komaj posrečena «boulevardska» igra, kjer (ne)zapleti in ves komičen žanr, ki ga delo tu pa tam vsebuje, prihajajo na površje le po zaslugi nosilcev glavnih vlog: Masierove in Giuffrèja, ki sta kljub skrajno stereotipnemu besedilu skušala iz sebe dati vse svoje sposobnosti, predvsem kar se tiče situacijske komike, kjer je zlasti Giuffrè mojster, medtem ko se je Masierova zdela ponekod preveč izpeta in deklamatorska. Ni treba torej posebno poudariti, da je bil že sam njun nastop pòrok za kolikor toliko uspešno predstavo, pri kateri je sodelovalo še manjše število igralcev.

Režiser Daniele D'Anza je skušal v svoji režiji izluščiti globlje življenjske resnice, ki le ponekod obsevajo to delo «štiridesetletnikov». Žal mu ob poprečnem tekstu ni vse uspelo. Koncentrično osnovan scenski prostor je delo Lucia Lucentinija. s. v.

Tovornjak je podrl redarja

Včeraj zvečer je 36-letni redar Umberto Ritossa iz naselja Svetega Mavra št. 222 vozil po Ulici Romagna. Iz službenih razlogov je ustavil vozilo ob pločniku in izstopil, ko je privozil mimo tovornjak, ki ga je upravljal Rodolfo Sosic iz Ul. Brigata Casale 60. Tovornjaku so nenadoma popustile zavore in je trčil v ustavljeni avto, nato pa podrl Ritosso, ki je stal ob njem. Iz bližnje trgovine je nekdo telefoniral Rdečemu križu in ranjenca so odpeljali v bolnišnico. Poškodbe, ki jih je dobil, so bile tako hude, da si je dežurni zdravnik pridržal prognozo. Poleg zelo močnega udarca v prsni koš in trebuh, se je Ritossa udaril v glavo, ima pa verjetno tudi precej hudo poškodovane notranje organe.

Občinski natečaj za štiri knjigovodje

Tržaško županstvo razpisuje javni natečaj z izpiti in naslovi za štiri mesta knjigovodje 3. razreda. Prosilci smejo imeti od 18. do 30 let. Prošnje je treba vložiti pri protokolarnem uradu tržaške občine do 21. marca letos. Morebitne informacije se dobe na županstvu v sobi 96.

PROSVETNO DRUŠTVO «VALENTIN VODNIK» V DOLINI

priredi danes, 5. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih

PREŠERNOVO PROSLAVO

s sodelovanjem društvenega pevskega zbora, pesnika Miroslava Košute, pevskega zbora srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini ter recitatorjev iste šole.

PROSVETNO DRUŠTVO «SLAVKO ŠKAMPERLE»
Sv. Ivan — Trst

priredi v torek, 10. februarja ob 16.30 v društvenih prostorih

OTROŠKO PUSTNO RAJANJE

Vabljeni mali člani društva v maskah.

mala diskoteka tržaške knjigarne

TRIESTE AUSTRO - UNGARICA
Tradicionalne tržaške koračnice
STEREO
Godbo vodi MIHAEL GUNZEK

Andemo a Servola
La società dei celibi
La marcia dei porchi
Ti col mus, mi col tram
De Trieste fino a Zara
Se le guardie no vol che cantemo
Le galine, tute mate
In zavate, capel de paia
Ciribiribin
La mula rossa
Come la marcia ben
La banda la vien
Molighe'l fil, che 'l svoli
El tran de Opčina
Teresa
No go le ciave del porton
Alte Kameraden (C. Teike)

PREDAVANJA KMECKE ZVEZE

Jutri ob 20. uri bo v Gročani predaval dr. Leo Kralj o živinoreji.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 4. februarja 1970 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 78-letna Margherita Coen por. Vogrig, 79-letna Giuseppina Ceh vd. Baricevich, 84-letna Elena Peresson, 45-letni Mario Castellani, 84-letna Rosalia Rudi vd. Groppani, 56-letna Anna Mioc por. Krizman, 42-letni Mario Fontanot, 80-letna Giustina Kovacich por. Zadnik, 6 mesecev star Andrea Guzzon, 76-letni Giuseppe Paladin, 56-letni Gino Luise, 73-letna Maria Sarè, 78-letni Alessandro Ceriani, 83-letna Maria Ucosich por. Resaver, 65-letni Orfeo Tomel.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Vielmetti, Trg Borsa 12, Centauro, Ulica Rossetti 33, Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2, Sant'Anna, Erta di S. Anna 10.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Biasoletto, Ulica Roma 16, Davanzo, Ulica Bernini 4, Al Castoro, Ulica Cavana 11, Sponza, Ulica Montorsino (Rojan) 9.

Slovensko gledališče v Trstu

priredi v nedeljo, 8. februarja ob 15. uri v Kulturnem domu

Pustno rajanje z Rdečo kapico

TRADICIONALNI OTROŠKI PREDPUSTNI PLES

Rezervacija miz vsak dan od 12. do 14. ure ter v nedeljo eno uro pred pričetkom.

Prireditev se bo začela v veliki dvorani s prizori iz «Rdeče kapice» nastopom slavnega čarovnika Čira Čara itd.

SPDT priredi

9. februarja v Gregorčičevi dvorani

TRADICIONALNI PUSTNI PONEDELJEK

z bogato tombolo.
Začetek ob 20.30.
Vabljeni člani in prijatelji društva.

KASTA priredi v nedeljo, 8. t.m. v dvorani prosvetnega društva Barkovlje

TRADICIONALNO MAŠKARADO

Začetek ob 18. uri.

GLASBENA MATICA — TRST

OBČNI ZBOR GLASBENE MATICE

V četrtek, 12. februarja 1970 ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju, bo v prostorih Glasbene matice v Ul. R. Manna 29, redni občni zbor Glasbene matice z naslednjim dnevnim redom:
1. Otvoritev
2. Poročila
3. Diskusija
4. Poročilo nadzornega odbora
5. Volitve
6. Razno

Na voljo imamo PRVIH 9 KNJIG iz 3. letnika knjižne zbirke

NAŠA BESEDA

IZBRANO DELO

Josipa Jurčiča
Janeza Svetokriškega
Franceta Bevka
Franceta Prešerna

tržaška knjigarna
TRST - Ulica sv. Frančiška 20 - Telefon 61-792

Gledališča

VERDI
Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za drugo predstavo de Banfieldovega baleta «Le Combat» in Straussove opere «Salomè», ki bo za red B v parterju in ložah ter za red A na galerijah in balkonih danes ob 20.30.
Balet «Le Combat» dirigira Ernesto Gordini z istimi izvajalci kot pri prvi predstavi, opero «Salomè» pa Wolfgang Rennert s protagonistko Anjo Siljo in vsemi ostalimi kot pri prvi predstavi.

POLITEAMA ROSSETTI
Lauretta Masiero in Aldo Giuffrè ponovita danes zvečer komedijo «Parni konj» Pierra Barilletta in Jeana-Pierra Gredyja. Predstava se začne ob 20.30. V režiji Daniela D'Anze in scenski zasnovi Lucia Lucentinija nastopajo še Vittorio Mezzogiorno, Tina Lattanzi, Serena Spazini, Adriano Micantoni, Maria Grazia Repetto, Liana Trouche, Roberto Bruni in Franco Bartella jr.
Predstave izven abonmaja se nadaljujejo do nedelje. Za abonente na sezono Teatro Stabile velja znaten popust.

Razstave

V galeriji «Barisia», Ul. Rossetti 8 je odprta osebna razstava slikarke Lidie Polla.

Kino

Nazionale 16.00 «John e Mary». Dustin Hoffman, Mia Farrow. Panavision. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Eden 16.00 «Il gatto con gli stivali». Slikanica. Cinemascope. Eastmancolor.
Fenice 15.30 «Il clan dei siciliani». Alain Delon, Jean Gabin, Lino Ventura. Panavision. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 16.00 «Medea». Maria Callas, Massimo Girotti, Laurent Terzieff. Eastmancolor.
Excelsior 16.00 «Il seme dell'uomo». M. Margine, G. Girardot, A. Wiazemsky. Eastmancolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ritz 15.30 «L'uomo venuto dalla pioggia». Charles Bronson. Eastmancolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 16.30 «Lollipop». V. Vianna, J. Valados. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16.30 «Mille peccati, nessuna virtù». Colorscope. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Il dito nella piaga». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.30 «James Bond, agente 007 al servizio segreto di sua Maestà». Technicolor.
Capitol 16.00 «Pensiero d'amore». Mal, S. Dionisio, P. Franco. Technicolor.
Moderno 16.30 «Joanna». G. Waite. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Impero 16.00 «Nell'anno del Signore». Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «La lunga ombra gialla». Gregory Peck. Technicolor.
Ideale 16.00 «Un bellissimo novembre». Gina Lollobrigida, Gabriele Ferzetti. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Abbazia 16.00 «Fai in fretta ad uccidermi . . . ho freddo!» Monica Vitti, Jean Sorel.
Astra 16.30 «Le salamandre». Technicolor. E. Schurer. — Prepovedano mladini pod 18. letom.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 barvni dramatični film:
UNO SPORCO CONTRATTO
Igrajo: James Coburn, L. Remich, L. Palmer. — **Mladini pod 18. letom vstop prepovedan!**

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri barvni film:
DISTRUGGETE FRANKESTEIN
Privlačni in zanimiv film.

Razna obvestila

Sportno društvo «Vesna» priredi 7. februarja 1970 v prostorih Ljudskega doma v Križu pustno zabavo s plesom. Vabila so na razpolago pri društvenih poverjenikih.

Izleti

SPDT priredi v nedeljo, 8. februarja avtobusni izlet v Trbiž po priliki smučarskega tečaja. Cene: 1200 lir člani, 1400 lir nečlani. Sedeži zagotovljeni samo vpisanim izletnikom. Vpisovanje v Ul. Geppa 9, tel. 31-119. Odhod točno ob 6. uri z začetka Ulice Fabio Severo, ob 6.15 s Proseka in ob 6.20 iz Nabrežine.

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» pri Sv. Ivanu priredi v nedeljo, 15. februarja enodnevni izlet na sneg na Veliko planino. Vpisovanje vsak ponedeljek in petek od 20.30 do 21.30 v društvenih prostorih ter na telefon 55-030.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Josipa Giorgija daruje družina Bizjak 2000 lir za PD «Slavko Škamperle».
V počastitev spomina gospoda dr. Vlada Baše daruje Sonja Princič 1000 lir za Dijaško matico.
V počastitev spomina prof. Vinka Vovka daruje Silva Gasperčič 2000 lir za Dijaško matico.

Naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi

Mario Castellani

Nepozabnega pokojnika bomo spremili k zadnjemu počitku iz glavne bolnišnice na katinarsko pokopališče danes ob 15. uri.
Žalostno vest sporočajo žena **Oliva, hčerke Darinka z možem Mara in Franka, mama, bratje, tasta, svakinje, nečaki in drugi sorodniki.**
Trst, 5. februarja 1970.

IZ GOVORA JELKE GRBČEVE NA TORKOVI SEJI OBČINSKEGA SVETA

Kritične pripombe in predlogi KPI za načelno politiko do Slovencev

V ta namen komunistični svetovalci upajo, da bodo tudi levosredinske stranke pokazale pripravljenost te predloge uresničiti - Stališče KPI o vstopu dr. Dolharja v odbor

Vprašanjem slovenskega prebivalstva in odnosa občinske uprave do njegovih vprašanj, je občinska svetovalka KPI Jelka Grbčeva posvetila večji del svojega posega v razpravo o letošnjem proračunu na torkovi seji občinskega sveta.

Komunisti sodijo, da je občinska uprava storila odločno premalo za slovensko prebivalstvo in ni zavzela do tega načelnega odnosa. Nanizala je zato vrsto vprašanj, ki bi jih bilo treba rešiti, za katere je dejala, da so dokaz nevarnosti levosredinske koalicije. S svojo kritiko hočejo biti komunisti konstruktivni, je dejala, in pozvala vse sile v levosredinski večini, ki hočejo pokazati za slovenska vprašanja določeno odprtost, naj predloge in kritike leve opozicije upoštevajo.

Svoj govor je Grbčeva začela s politično oceno položaja. Demokratičnemu valu, ki je vstal iz ljudstva, je dejala, ne ustrezajo pobude političnih oblasti in prvi vrsti KD. Dokaz tega je preganjanje študentov in delavcev, ki ga spremlja oživljanje fašističnega škvadrizma. Pri tem je Grbčeva omenila predvsem mil nastop tržaškega sodišča proti dvema pobalinoma, ki sta onesnažila miljski spomenik padlim zaradi slovenskega napisa na njem. Za Trst, mesto, ki je bilo odlikovano z zlato kolajno odporništva, je taka razsodba sramotna, kot je čudno zadržanje občinske uprave in župana, ki se za to niso bogvekaj zmenili.

Prav vprašanje slovenskega prebivalstva, je dejala Grbčeva, predstavlja tipičen primer, ki ga je treba rešiti v demokratičnem vzdušju, brez fašističnih ali desničarskih ostankov v pravilih, zakonih in drugih normah.

Župan, je dejala, ni o Slovencih povedal nič novega. Ponovil je lepe izjave iz lanskega leta, manjka pa resna, natančna, odločna, celovitna zavzetost občinske uprave na tem področju.

«Leta minevajo», je poudarila, «dogodki se prehitevajo, vse se spreminja, krepi se zavest, da je sožitje med obema narodnostnima skupnostima nujnost, o kateri so prav komunisti in druge levičarske sile vodili čvrsto internacionalistično vzgojo množic».

«Dejanja tržaškega občinskega odbora pa ne gredo v korak s temi težnjami», je ugotovila, po omenili drugih dejstev, in med temi tudi dobre odnose z Jugoslavijo, ki so sad pritiska prebivalstva samega.

«V zadnjem letu so bili, po izjavah župana, ki jih jemljemo na znanje, storjeni drobni koraki naprej: tri vasi so dobile slovenske table, obljubljena je bila ljudska konzulta na Opčinah, gledališče je prejelo redni prispevek v višini 18 milijonov lir, organizirane so bile posvetovalne skupščine o toponomastiki, na katreih so prebivalci opozorili občinske može na zanimive zahteve».

«Morda pa mislite,» je nadaljevala, «rešiti vprašanje slovenske narodnostne skupnosti z vključitvijo v odbor svetovalca SS?» Vstop dr. Dolharja v odbor ne premika — po mnenju J. Grbčeve — politične osi odbora v levo.

Kot primer dvolične politike odbora je Grbčeva navedla primer slovensko pisanih davčnih prizivov, ki jih je občinska davčna komisija, sestavljena po političnih smernicah levosredinske koalicije, zavrnila. S svojim odgovorom senatorju Semi in poslancu Škerku je minister Restivo samo še jasneje podčrtal odgovornost občinske uprave, KD ter socialdemokratov, pa tudi SS in PSI, čeprav je obenem pozabil, ko se je skliceval na londonski memorandum, da v vsem ostalem vlada pozablja nanj. Glede političnih odgovornosti vladne koalicije je Grbčeva poudarila še sledeče: «Obstoja in bodočega razvoja slovenskega prebivalstva še vedno ne jamči ustrezen zakon, kot se je zgodilo z nemško manjšino v Gornjem Poadižju. Gre res za dve različni stvarnosti, vendar gre za vprašanje globalnega in dokončnega reševanja, saj je končno že skrajni cas za to».

Naštela je nato odprta vprašanja, kot je odlašanje pri ustanavljanju rajonskih konzult, šolsko vprašanje in v prvi vrsti nujnost takojšnjih ukrepov za to, da bodo urejeni prostori za strokovno šolo (v zvezi s tem je Grbčeva opozorila na zahtevo, naj se čimprej ustanovi slovenski industrijski zavod, soroden «Volti», ker ima slovensko prebivalstvo načelno pravico do popolnega šolanja), vprašanja otroških vrtcev, nujnosti, da se vsem slovenskim vasem zagotovijo dvojezični napisi, in ne samo trem, vprašanje podpiranja kulturnih ustanov slovenske manjšine iz javnih sredstev. Glede tega zadnjega vprašanja je omenila, da obstajajo, poleg slovenskega gledališča, ki prejema vsekakor premajhno podporo, tudi druge organizacije, kot Glasbena matica, Narodna in študijska knjižnica, dijaški dom in sorodne ustanove.

Po podrobnem orisu zahtev, ki jih je svoj čas postavil Marij Grbec o kmetijskem vprašanju, je Grbčeva omenila toponomastiko. Zahtevala je, naj se preide od obljub k dejanjem in upoštevajo pri tem zahteve prebivalstva. Občinska uprava bi morala tudi poseči za ureditev vprašanja poitalijančenih priimkov občanov. Imenovati bi se morala posebna komisija, ki naj preuči ustrezne ukrepe v pomoč prizadetim občanom, tudi spričo birokratskega zavlačevanja v primerih, ko so se posamezniki pozanimali za to.

Zaključila je z zahtevo, naj se v občinskih rekreatorijih ustanovijo ustrezne slovenske sekcije.

Finansiranje obnove dveh velikih ladij

Upravni svet osrednjega sedeža finančne organizacije Mediocredito je na svoji zadnji seji sprejel sklep o finansiranju najnovejšega naročila v Tržaškem arzenalu-Sv. Marku. Kakor znano, gre za predelavo dveh zastarelih potniških ladij «Fairland» in «Fairwind» v sodobno opremljeni enoti, kar bo zahtevalo naložbo 22 milijard lir. To je menda po vrednosti največje dosedanje tovrstno naročilo na svetu. Delavci v ladjedelnici-arzenalu so že začeli podirati vmesne stene na prvi izmed obeh ladij, ki je že dalj časa privezana ob glavnem pomolu arzenala, medtem ko je druga še na poti iz Anglije v Trst.

Pogovor Varisca z županom Millom

Odbornik za prevoze Varisco se je včeraj sestal z miljskim županom Millom in proučil z njim nekatera vprašanja, povezana z mestnimi prevozi miljske občine. Med prisrčnim pogovorom, ki se ga je udeležil tudi deželni svetovalec KPI Calabria, so zlasti obravnavali vprašanje mestnega prevoznega podjetja ACNA. Poleg tega pa so govorili tudi o prevozih sploh, in sicer na področju od Milj do Tržiča.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 26. februarja do 1. januarja zabeležil naslednje primere nalezljivih bolezni: škrlatinka 17 (1 izven občine), tifoidna mrzlica 1, ošpice 1, norice 14 (4 izven občine), oslovski kašelj 1, vnetje priušesne slinavke 6, srbečica 5 (4 izven občine), nalezljivo vnetje jeter 6 (1 izven občine), akutni sklepni revmatizem 2, influenca 2.

DANES, JUTRI IN POJUTRIŠNJEM

Skupno 10 ur stavke v mestnih prevozih

Stavka se tiče tudi openskega tramvaja in avtobusnih prog družbe ACNA

Pogovori na ministrstvu za delo v Rimu za rešitev spora uslužbencev mestnih prevozov, za katere je dal pobudo minister za delo Donat Cattin, še niso rodili uspeha. Uslužbenci mestne prevozne službe bodo zato stavkali, kakor so določili sindikati na svojem meddeželnem sestanku, to je, da bodo med 25. januarjem in 7. februarjem stavkali skupno 25 delovnih ur za vsako izmeno. V tem času sta bili doslej v Trstu dve stavki: ena je trajala ves dan, ena pa štiri ure, medtem ko je ena odpadla iz spoštovanja do ministra Cattina, ki je bil prav tisti dan v Trstu.

Spored preostalih stavk je naslednji: danes bodo stavkali štiri ure od 17.30 do 21.30 ure, jutri od 11.30 do 13.30 in v soboto od 10. do 14. ure. Stavka velja za vse prevozno osebje Acegata, tako da ne bo vozil niti openski tramvaj, ter za uslužbence miljskega mestnega prevoznega podjetja ACNA. Redno pa bodo seveda vozili avtobusi na zasebnih progah proti Kolonkovcu, Rovtam, na Katinaro, k Rumeni hiši, na Trstenik itd. Medtem pa poročajo iz Rima, da so se začela pogajanja za ureditev socialnozavarovalnih zadev stroke.

Nove gradnje v miljski ladjedelnici

Brez vsake slovesnosti so včeraj dopoldne v ladjedelnici «Navalgiuliano» v Miljah postavili kobilici za dve novi petrolejski ladji po 1.599 bruto registrskih ton. Ladji, katerih gradnjo je napovedal predsednik družbe Navalgiuliano med nedavno splavitvijo enote «Liliana D'Alesio», je naročila neka pomorska družba s Sicilije.

Odloženo zasedanje o problemih pristanišč

Napovedano zasedanje o problemih pristanišč v Evropski gospodarski skupnosti ki bi bilo moralo biti v petek in soboto v Genovi, so iz tehnično-organizacijskih razlogov prenesli na poznejši čas. Vest je sinoči sporočil odbor Italijanskega združenja evropskih občin. Trst bi bil moral zastopati na genovskem zasedanju župan ing. Spaccini.

Nov mehanski obrat v naši deželi?

Predsednik deželne finančne družbe dr. F. Malipiero se je te dni v Milanu sešel s predsednikom znane mehanske industrije «Dalmine-Ponteggi» ing. M. Rosariom. Na sestanku sta gospodarstvenika obravnavaja možnost, da bi «Dalmine-Ponteggi» v bližnji prihodnosti postavila obrat za mehansko industrijo nekje v naši deželi. Kakor pred kratkim milanska družba «Telettra», tako se tudi «Dalmine Ponteggi» zanima za morebitno razteg nitev svojih dejavnosti na področju Furlanije-Julijske krajine.

Razpis štipendij

Tržaška univerza je ustanovila šest štipendij po 300 tisoč lir za študente prvega letnika univerze tečaja za spopolnjevanje in specializacije v delovnem pravu. Prosilci ne smejo biti člani premožnih družin. Prošnje je treba nasloviti na rektorja do 28. februarja 1970.

Univerza je razpisala tudi nagradni natečaj 150 tisoč lir za oktobrsko tezo iz klasične književnosti, in sicer za počastitev spomina prof. Ferrera. Prošnje na kolkovanem papirju 400 lir je treba poslati rektorju do istega datuma.

Nadalje je univerza ustanovila štipendijo 200.000 lir za počastitev spomina odv. Uga Vollija. Natečaja se lahko udeležijo študenti drugega letnika prava ki niso premožni. Prošnje se lahko vlagajo do 15. februarja. Predložiti jim je treba običajne dokumente.

■ **Kvestura javlja** vsem lastnikom javnih lokalov v tržaški pokrajini, da smejo zadnji dan pusta — t. j. v noči med 10. in 11. februarjem — imeti odprte svoje lokale do 5. ure zjutraj.

Ostale vesti iz tržaške kronike berite na 2. strani

OSREDNJI ODBOR ZA

Kraški pust '70

vabi na pustno prireditev, ki bo na Občinah v soboto, 7. februarja 1970 ob 14.30:

SPORED:

PUSTNA POVORKA KRAŠKIH ALEGORIČNIH VOZOV
SKUPINA KURENTOV (ORIGINALNIH MASK IZ PTUJA NA ŠTAJERSKEM)
VOZOVI Z VPREGO LIPICANCEV
GODBE S KRASA IN IZ DIVAČE
KRONANJE KRALJA PUSTA IV. NA BRDINI
MASKARADNI PLES OB 21. URI V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

Pridite na OPČINE v soboto, 7. februarja 1970 ob 14.30.

OSREDNJI ODBOR ZA KRAŠKI PUST '70

ŠZ BOR vabi na

PUSTNI PLES

ki bo na stadionu «1. maj» na pustni torek, 10.2.1970, ob 21. uri. Igrajo THE ROBBLES

Rezervacija miz vsak dan od 15. do 17. ure — telefon 37-725

AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA
REGIONE AUTONOMA FRIULI - VENEZIA GIULIA

OBVESTILO O NATEČAJU

Deželna uprava je razglasila dva **natečaja z izpiti za 55 mest daktilografa tretjega razreda na preizkušnji in za 5 mest uradniškega pripravnika tretjega razreda na preizkušnji v staležu pripravnikov in daktilografov izvršilne kariere deželnega osebja.**

Uradni vestnik dežele št. 4 z dne 23. januarja 1970, ki vsebuje razglasa obeh natečajev, je izobešen na razglasni deski in se lahko kupi na sedežih deželnega odbora v **Trstu** v Ul. Carducci št. 6, deželnega odborništva krajevnih ustanov v **Vidmu**, v Ul. Savorgnan št. 10 ter v pokrajinskih uradih krajevnih ustanov v **Gorici**, Largo Culiat št. 7 in v **Pordenonu** v Ul. Cavallotti št. 12, kjer se lahko dobe tudi informacije o samih natečajih.

Prošnje za pripustitev k natečaju, naslovljene na predsedstvo deželnega odbora Furlanija - Julijska krajina — glavno tajništvo, Trst in napisane na kolkovanem papirju 400 lir po navodilih, vsebovanih v istem «Uradnem vestniku» z dne 23. januarja 1970, morajo dospeti na predsedstvo deželnega odbora **najkasneje do 18.30 ure dne 22. februarja 1970.**

Goriško-beneški dnevnik

V Gorici je umrl dr. Vladimir Baša

«List za listom pada!» Tako je vzkliknil prijatelj v svoji trpki bolči ob odprtem grobu svojega prijatelja. Tudi z našega narodnega drevesa zamejskih Slovencev na Goriškem je včeraj zjutraj padel tak list. Ves zelen in sočen je še bil: ves tak, da bi lahko dal iz sebe še mnogo koristnega soka svojemu sočloveku in svojemu narodu.

Včeraj zjutraj ob 4. uri je dotrpel v splošni goriški bolnišnici po dolgi in zavratni bolezni naš dragi in nepozabni dr. Vladimir Baša, ravnatelj Kmecke banke v Gorici, borec v sklopu svojega ljudstva na tem našem dragem koščku zemlje, prijatelj in podpornik vsem, ki so pri njem iskali pomoči ali tolažbe. Pogreb bo danes, v četrtek dopoldne ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Gorici v cerkev na Placuto in od tam na glavno mestno pokopališče.

Pokojni Vlado se je rodil iz uradniške družine pred 57-leti v Črničah, kjer je bil njegov oče za učitelja, mati pa poštna uradnica. Osnovno šolo je opravil v Črničah, potem pa je nadaljeval šolje na slovenski trgovski šoli v Vidmu (kamor je fašizem prenesel trgovsko šolo iz Idrije) dokler tudi te niso po zloglasni Gentilejevi reformi ukinili. Srednjo šolo je zaključil v Gorici, nakar se je vpisal na univerzo v Trstu kjer je promoviral leta 1940 za doktorja gospodarskih ved. Opravil je še izpit za občinskega tajnika, ki ga pa ni izvrševal, ker je nastopil službo pri zavodu za socialno skrbstvo v Gorici (INPS). S 1. majem leta 1956 pa je prevzel mesto ravnatelja Kmečke banke v Gorici ter opravljal to službo z redko kompetenco in marljivostjo vse dokler ga ni bolezen odtrgala od njegove delovne mize.

To je v kratkih obrisih njegova delovna pot. Goriški Slovenci pa ga dobro poznamo tudi po njegovem družabnem in narodnoobrambnem delu na vseh mogočih toriščih. V prvih letih druge svetovne vojne je bil poklican k vojakom ter je moral v Grčijo in Albanijo. Po padcu fašizma se je vrnil domov, ter se takoj vključil v narodno-osvobodilno borbo; bil je med aktivnimi člani glavnega odbora OF za Gorico ter sodeloval v raznih naših kulturnih in gospodarskih organizacijah. To ni ušlo tudi nacistom, ki so ob okupaciji «Kuestenlanda» aretirali leta 1944 tudi njega ter ga z 8 drugimi soborci obsodili na smrt. Na posredovanja odv. Tončiča so ga pomilostili in poslali na prisilno delo na Bavarsko, kjer je ostal do zloma hitlerjevske Nemčije.

Zopet se je vrnil v svojo Gorico ter se zopet vrgel neumorno na delo. Postal je član glavnega odbora Demokratične fronte Slovencev, bil stalno v odboru Slovenskega planinskega društva. Dijaške matice, Podpornega društva za Goriško in sodeloval še povsod drugod, kjer je bila njegova pomoč potrebna, vedno pripravljen pomagati svojemu sorojaku v potrebi.

Včeraj nas je zapustil za vedno in za njim zeva črna praznina, ki je ne bo občutila samo njegova družina, soproga Marija Kutin in trije sinovi Vojko, Boris in Danilo, ne bodo je občutili samo njegovi številni prijatelji in znanci, ampak vsi tisti številni Goričani, ki jim je tako rad in tako nesebično pomagal z dejanjem in nasveti vselej, kadar so se obrnili do njega bodisi kot do ravnatelja Kmečke banke, ali kot do človeka z zlatim in plemenitim srcem, ki je znalo biti s trpečim sočlovekom, zlasti pa s svojim ljudstvom. Naj ti bo, dragi Vlado, miren počitek v domači zemlji!

Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje.

I. M.

Socialistične priprave za upravne volitve

Tudi socialistična stranka se pripravlja na bližajočo se volilno kampanjo. Nocoj bo na sedežu stranke v Gorici sestanek vodstva konzulte socialističnih upraviteljev, na katerem bo predsednik konzulte Semola dal smernice za bodoče delovanje. Zastopniki v posameznih upravah bodo prikazali stanje v njih, nakar bo v kratkem sklicana skupščina vseh socialističnih upraviteljev, kjer bodo podali obračun o sedanji mandatni dobi. V pripravi so tudi volilni programi socialistične stranke za posamezne občine za prihodnjo mandatno dobo.

Kratek stik v baru milijon lir škode

Včeraj zjutraj ob 6.15 so poklicali goriške gasilce v bar v Ulico Torriani, ki je last Branke Vuk, kjer je nastal požar zaradi kratkega stika. Gasilci so bili na delu dobro uro, da so pogasili ogenj, ki je zajel prodajno mizo in police v ozadju. Pri tem je bilo uničenih tudi precej steklenic raznih likerjev. Škodo cenijo na preko en milijon lir.

DELOVNI PROGRAM «BRIŠKEGA GRIČA»

Ob 25-letnici osvoboditve bodo priredili srečanje bivših partizanov v Števerjanu

Proslavili bodo tudi 25-letnico dela društva - Poživljen in okrepljen zbor je že na delu - Novi odbor pripravlja program za bodoče delo

Prejšnji teden so se zbrali člani in prijatelji prosvetnega društva «Briški grič» iz Števerjana na svojem društvenem sedežu v bivši šoli na Kakencah, da bi pregledali lansko delo svojega društva, se pogovorili o smernicah in programu za delo v letošnjem letu ter izvolili nov odbor, ki naj bi to delo usmerjal in mu dajal pobudo.

Odziv domačinov je bil zelo dober, saj so ob napovedani uri napolnili do kraja dvoranico svojega sedeža in med udeleženci so bil zastopani vsi, od najmlajših, pa do najstarejših. Poleg članov je bilo med njimi tudi mnogo prijateljev in simpatizantov, ki z zanimanjem spremljajo prosvetno delo v Števerjanu.

Dalje so se kot gostje udeležili zbora podpredsednika SPZ Edmund Košuta iz Gorice in Miro Kapelj iz Trsta, tajnik SKGZ dr. Mirko Primožič in predstavnik Glasbene matice prof. Silvan Križmančič, ter prof. Aldo Rupel.

Vse je pozdravil dosedanji predsednik društva Bruno Štekar, ki se je še posebej zahvalil gostom za udeležbo. Nato je podal predsedniško in tajniško poročilo Ivan Humar, ki je najprej orisal delovanje društva v preteklem letu. Naštel je številne lepo uspele in zahtevne prireditve, ki jih je organiziralo društvo v Števerjanu lani in tudi prejšnja leta. S tem v zvezi se je zahvalil vsem sodelavcem, ki so s svojim delom konkretno prispevali k uspehu takih prireditev. Navedel je nadalje vrsto zanimivih izletov, ki jih je društvo organiziralo s prav lepo udeležbo. Manj razveseljivo je bilo delovanje pevskega zbora ki je v lanskem letu bil manj aktiven. Na srečo pa se je položaj v zadnjih mesecih bistveno izboljšal in zbor je zopet zaživel. Pridobili so kar 14 novih pevk in tudi nekaj fantov, in zbor se redno vadi pod taktirko prof. Križmančiča ter dobro napreduje. Govornik se je zahvalil tudi Slovenski prosvetni zvezi za vso pomoč in podporo, ki jo je dala društvu pri njegovem delovanju ter zaključil s priporočilom, naj novi odbor nadaljuje z dosedanjo dejavnostjo društva in naj se še bolj okrepi in razširi.

Za njim se je oglasil k besedi odbornik Saverij Rožič, ki je govoril podrobnejše o delu v letošnjem letu, s posebnim ozirom na 25-letnico obstoja «Briškega griča» in 25-letnico osvoboditve. Med drugimi prireditvami naj bi slavili praznik žena 8. marca tudi v Števerjanu ter seveda praznik 1. maja.

Govornik je nato omenil poletne izlete, družabne večere s predavanji in filmi, ki jih bo treba pripraviti v pričakovanju, da bomo končno tudi v Gorici postavili toliko zaželeni Kulturni dom, kjer bo lahko gostovalo Slovensko gledališče iz Trsta in razne skupine iz matične domovine. Omenil je tudi šport in potrebo njegove nadaljne poživitve v Števerjanu. Za izvajanje tega programa bo moral poskrbeti bodoči odbor in Rožič je že sedaj izrazil pripravljenost pomagati z nasveti in sodelovanjem. Postavil je tudi predlog, naj bi pripravili na praznik 1. maja v Števerjanu srečanje bivših partizanov in vsi prisotni so predlog sprejeli s ploskanjem.

Sledila je diskusija pri kateri so prisotni postavili več vprašanj in dobili nanje tudi ustrezne odgovore. Nato je volilna komisija Slavko Štekar, Marij Maraž in Adrijana Klanjšček predlagal razrešnico staremu odboru ter so prešli na volitve novega. Soglasno so potem odobrili predlagano listo ter tako izvolili naslednji odbor:

Ivan Humar, Franc Maraž, Bruno Gravner, Dušan Drufovka, Bogdan Mikluž, Darinko Terpin, Drago Maraž, Marij Hlede, Cvetana Komjanc, Klara Maraž, Milena Koren, in Adrijana Klanjšček. V nadzornem odboru pa so: Bruno Štekar, Saverij Rožič in Ferdinand Komjanc. Na prvi seji si bo novi odbor porazdelil delovna mesta.

Občnemu zboru so prinesli pozdrave in pohvalo drustvu za njegovo delo Edmund Košuta, Miro Kapelj in dr. Mirko Primožič, ki so govorili tudi o povezavi in vsklajenem delu «Briškega griča» s SPZ in SKGZ, prof. Križmančič pa se je dotaknil tudi zborovskega petja in njegovega razvoja.

Pred zaključkom zbora se je v imenu novega odbora zahvalil Ivan Humer in zagotovil, da se hočejo izkazati vredne zaupanja in bodo to pokazali s svojim delom.

Sledil je zabavni del, pri katerem je prvič nastopil pomlajeni in pomnoženi pevski zbor pod vodstvom Silvana Križmančiča, ki je zapel nekaj pesmi. Nato je pod vodstvom Ivota Klanjščka nastopil tudi «Briški slavček» s svojimi veselimi vižami.

Zmaga CGIL pri volitvah v LACEGO v Rubijah

Volitve nove notranje komisije v tovarni LACEGO v Rubijah so pred dnevi dale naslednje rezultate:

Volilnih upravičencev je bilo 245 (zadnjič 158); volilo je 211 (149); veljavnih glasov je bilo 203 (147); belih glasovnic 1, neveljavnih 7.

Za listo CGIL je glasovalo 136 delavcev (67%); za listo CISL 67 glasov (33%). UIL ni predložila svoje liste. Izvoljeni so bili trije predstavniki CGIL in 1 z liste CISL.

Danes oddaja podiranja tovarne Solvay

Danes popoldne ob 17.30 bo posebna komisija konzorcija za industrijsko cono oddala dražbena dela za podiranje bivše tovarne Solvay v Tržiču najboljšemu ponudniku. Prijavilo se je pet konkurentov in posebna komisija je včeraj proučila posamezne ponudbe. Za ta dela bo prispevala deželna uprava 600 milijonov lir ter morajo biti izvedena do 25. maja letos.

Pokrajinski muzej zaprt

Pokrajinski muzej v palači Attems v Gorici na Kornu bo ostal zaprt za občinstvo, vključno s knjižnico in zgodovinskim arhivom, zaradi del za napeljavo centralne ogrevalne naprave. Zapora velja do zaključka omenjenih del.

NA POZIV TREH SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

V petek splošna stavka proti preganjanju delavcev

Delavci in delovni ljudje zahtevajo spremembo fašističnega kazenskega zakonika, ker je v nasprotju s svobodno in demokratično družbo, kakršno hoče naša ustava

Na temelju zahtev pokrajinskih in osnovnih sindikalnih organizacij so vsedržavna vodstva CGIL, CISL in UIL proglasila splošno vsedržavno stavko vseh kategorij, ki bo v petek 6. februarja in bo trajala zadnji dve uri vsake izmene. V stavki bodo sodelovali tudi železničarji, vozniki tramvajev, šoferji javnih prevoznih sredstev, šolniki itd.

S to stavko hočejo delavci in delovni ljudje sploh, ki so z veličastnimi sindikalnimi borbami obnovili številne delovne pogodbe, zavreti poskus nazadnjaških sil, delodajalcev ter celo nekaterih javnih ustanov, da bi preganjali delavce na podlagi fašistične zakonodaje zavoljo njihovega sodelovanja v sindikalnih borbah in stavkah.

Vsedržavna vodstva sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL so s pismom opozorila predsednika ministrskega sveta in ministra za delo na številne oblike pritiskov in kratenje svobode, vendar njihov poseg ni uspel. Zato hočejo z vsedržavno stavko poudariti svojo zahtevo po hitri spremembi kazenskega zakonika, ki je preživel, zatirajoč in služi diktatorski politiki, ter ga prilagoditi potrebam svobodne in demokratične družbe kakršno priznava republiška ustava.

Pisma uredništvu

Zakaj toliko istočasnih prireditev?

Spoštovani gospod urednik,

spadam v kategorijo tistih goriških Slovencev, ki prebirajo vse, kar pri nas izhaja v slovenskem jeziku. Prav tako obiskujem, kolikor mi čas dopušča, vse slovenske prireditve, od koncertov do družabnih večerov, od gledaliških predstav do predavanj, ne glede kje se ta prirejajo.

V zadnjem času, ki je bil zelo pripraven za zgoraj imenovane prireditve, pa je vladalo v Gorici določeno mrtvilo. Kar naenkrat pa smo imeli istega dne in skoro ob isti uri kar tri prireditve. Vprašujem se, kako je do tega prišlo. Vaš list je že več kot teden prej objavljal oglas o «osrednji Prešernovi proslavi» v Prosvetni dvorani, ki so jo priredili Slovensko gledališče, Glasbena matica in Slovenska prosvetna zveza. Na njej je nastopil pri nas zelo znani Komorni moški zbor iz Celja. Pol ure pozneje je v le nekaj sto metrov oddaljeni dvorani Katoliškega doma nastopila dramska skupina SKPD «F. Borgia Sedej» iz Števerjana z igro Deseti brat, zvečer ob 19.30 pa v župnijski dvorani v Štandležu tamkajšnja dramska družina z neko drugo igro.

Ali ni neumno delati istočasno več prireditev? Prešeren je vendarle eden, vse drugo lahko pride po njegovi proslavi ali pred njo. Taka konkurenca je zelo škodljiva za slovensko stvar v Gorici.

S spoštovanjem

Goričan

Op. ur.: Strinjamo se z Vami, da je taka istočasnost dveh ali celo treh večjih prireditev škodljiva, zlasti še, ko proslavljamo največji slovenski kulturni praznik. V Trstu so — kot gotovo veste — letos imeli Prešernovo proslavo skupno. Upajmo, da bo do take skupne proslave prišlo k letu, če ne še prej za kakšno drugo priložnost tudi v Gorici.

Obvestilo Kmečke zveze

Kmečka zveza v Gorici obvešča vse naše kmetovalce na Goriškem na naslednje termine, ki bodo v kratkem zapadli:

1. V februarju zapade rok za vlaganje prošenj za popravilo stanovanj, za katera nudi deželni zakon znatne prispevke.

2 Lastnike kmečkih strojev obveščamo, da zapade 31. marca rok za prijavo porabe goriva UMA v letu 1969 in za vlaganje prošenj za novo nakazilo za leto 1970.

Kdor še ni izpolnil teh obveznosti, se lahko obrne na urad Kmečke zveze v Gorici, Ascolijeva ulica št. 1/I, kjer bo dobil vsa potrebna pojasnila in pomoč.

Predstavnik Kmečke zveze bo za izpolnjevanje takih prošenj po okoliških vaseh prisoten tudi:

V DOBERDOBU v gostilni PERIC danes, 5. februarja ob 20. uri.

Slovensko gledališče v Trstu

Jaka Štoka

MOČ UNIFORME

burka s petjem v treh dejanjih

v četrtek, 5. februarja ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici

v soboto, 7. februarja ob 20. uri v Števerjanu

Kino

CORSO. 17.15—22.00: «I lunghi giorni delle aquile», M. Caine in L. Oliver; angleški kinemaskopski film v barvah.

VERDI. 17.00—22.00: «I lunghi giorni dell'odio», G. Madison in R. Battaglia, ameriški kinemaskope v barvah; mladini pod 14. letom prepovedan.

MODERNISSIMO. 17—22: «Stanlo e Olio», S. Laurel in O. Hardy. Ameriški film.

VITTORIA. 17.15—21.30: «La ragazza di Tony», R. Benjamin in G. Klugman; ameriški barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.15—21.30: «Attenzione, arrivano i mostri», japonski kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.00: «L'altra faccia del peccato». Dokumentarni film v barvah.

EXCELSIOR. 16.00: «Una su tredici», Vittorio Gassman in S. Tate. Kinemaskop v barvah.

PRINCIPE. 17.30: «Topaz», F. Stafford in M. Piccoli. Kinemaskop v barvah.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Junaki Gvadalkanala», ameriški barvni film — ob 18. in 20. uri.

DESKLE: «Juriš lahke konjenice», angleški barvni film — ob 19.30.

RENCE: «V znamenju Monte Krista», francoski barvni film — ob 19.30.

SEMPAS: Prosto.

KANAL: Prosto.

SVOBODA: «Po sili morilec» ameriški barvni film — ob 18. in 20.

PRVAČINA: Prosto.

KINO DUTOVLJE. Prosto

POTUJOČI KINO — Prosto.

DEŽURNI LEKARNI

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna D'UDINE, Trg S. Frančiška 5, tel 21-24.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči v Tržiču dežurna lekarna «Alla Salute» dott Fabris, Ul. Cosulich 117, tel. 72480

Darovi in prispevki

Za Dijaško matico: Namesto cvetja na grob pokojnega dr. Vladimira Baše daruje podejtje Kosič iz Gorice 10.000 lir.

Vpočastitev spomina pokojnega dr. Vladimira Baše darujeta Tatjana in Jože Koren iz Trsta 5000 lir za Dijaški dom v Gorici.

Slovensko planinsko društvo namesto cvetja na grob svojemu članu in bivšemu odborniku dr. Vladimiru Baši, daruje za Podporno društvo 5000 lir

SOŽALJE

Vojku, Borisu in Danilu Baši izrekajo sošolci, športniki in drugi prijatelji iskreno sožalje ob smrti njihovega očeta dr. Vladimira Baše.

V TOREK ZVEČER V DVORANI POKRAJINSKEGA SVETA

Dr. Delogu je v Gorici prikazal korist krajevnih sanitetnih enot

Kontestativen prikaz sedanjega zastarelega stanja zdravstvene oskrbe v državi - Ostra polemika med zagovorniki tradicionalne zdravstvene oskrbe in zagovorniki napredka - Krajevne enote bodo v naši deželi kmalu dejstvo

Silni kontrast med nazadnjasko in napredno koncepcijo zdravstvene ureditve v naši državi je prišla do izraza na torkovem javnem predavanju enega izmed najbolj znanih strokovnjakov na področju zdravstvene reforme, prof. Deloguja, ki ga je povabila goriška pokrajinska uprava, da bi govoril o perspektivah tako imenovanih krajevnih sanitetnih enot (unità sanitarie locali). O teh enotah je bilo precej razprav v pristojni komisiji deželnega sveta, kjer je v pretresu osnutek deželnega zakona, govor bo o njih v deželnem svetu, kjer bodo v kratkem ta zakon tudi, kakor vse kaže, odobrili z velikansko večino. Naša dežela bo prva v italijanski republiki, kjer bodo pričeli dejansko izvajati to reformo.

Dvorana pokrajinskega sveta je bila nabito polna, kar je znak zanimanja za ta del zdravstvene reforme. Prišli so številni zdravniki tudi iz bližnjih pokrajin, zlasti iz videmske.

Prof. Delogu, ki je odločilno pomagal pri uresničitvi deželnega zakona, je v uvodu dejal, da hoče kontestirati sedanjo ureditev zdravstva v naši državi. Reforma na tem področju je nujno potrebna iz več razlogov. Preveč je ustanov, ki se ukvarjajo s problemi zdravstva. Odtod izhajajo komplikacije, konflikti, veliko število birokratov, ki zavirajo vsak napredek. Veliki stroški za birokracijo in njene potrebe gredo na račun zdravstvene oskrbe.

Kljub prvim korakom na poti k reformi zdravstva se ni položaj izboljšal. Povečalo se je, zaradi nastanka novih bolezni, število bolnikov. Vsako leto imamo več bolezni, ki jih človek sam povzroča: cestne nesreče, nesreče na delu zaradi izkoriščanja, bolezni, ki so odvisne od življenja v prenatrpanih mestih. Bolniki se zatekajo v bolnišnice, ki so prepolne.

Govornik je povedal precej pikrih tudi na račun ustanov, ki se bavijo s socialnim skrbstvom in ki so, vsaj nekatere (ENPAS, INAM) na robu finančnega propada. S tem v zvezi je navedel zanimiv podatek: Ob zaključku leta 1967 je država krila takratni deficit socialnoskrbstvenih ustanov, ki je znašal 470 milijard lir. V pičlih dveh letih je nastal nov deficit v višini 1200 milijard lir.

Zdravniki so plačani, je dejal dr. Delogu, na podlagi števila pacientov, zaradi tega nimajo interesa, da bi svojega pacienta zdravili doma. Iz tega izhaja «vdiranje» bolnikov v bolnišnice. Rezultat tega je, da imamo v Italiji, kljub pomanjkanju bolnišnic v južnih pokrajinah, največji indeks bolniške oskrbe v Evropi: 165 bolnikov na vsakih 1000 prebivalcev, medtem ko je v drugih severnoevropskih deželah indeks 100 bolnikov na vsakih 1000 prebivalcev. Po mnenju dr. Deloguja ni potrebno v severnih deželah večati števila postelj v bolnišnicah, treba je finančna sredstva preusmeriti v preventivno zdravniško oskrbo. V goriski pokrajini je 10 postelj na vsakih 1000 prebivalcev v bolnišnicah, na Švedskem jih je 16 na vsakih 1000, vendar so začeli Švedi nižati število postelj, ker se zavedajo važnosti preventivnega zdravljenja. Do istega zaključka so prišli v Veliki Britaniji, kjer bodo do leta 1975 zaprli kar 470 bolnišnic.

Če bomo nadaljevali s sedanjim anarhičnim vodenjem zdravstvene politike, je nadaljeval dr. Delogu, bomo v letu 1975 porabili v ta namen 4.000 milijard lir (40 odst. gre za razna zdravila) Treba je z manjšimi vsotami denarja izboljšati zdravniško oskrbo. Treba je združiti razne socialnoskrbstvene ustanove, razne preventorije, treba je ustanoviti krajevne sanitetne enote, ki naj s svojim preventivnim delom razbremenijo bolnišnice.

V debato je poseglo več prisotnih. Med njimi naj omenimo radiologa dr. Rocca iz Gorice, ravnatelja videmske bolnišnice Zanuttinija, videmskega zdravnika in deželnega svetovalca furlanskega gibanja dr. Cecotta, sindikalista Bergomasa, goriškega obč. zdravnika dr. Gregoriga, pokrajinskega odbornika za zdravstvo Pecorarija in številne druge. Zelo polemičen do Deloguja je bil dr. Cecotto, kateremu so ploskali vsi konservativni zdravniki, prisotni v dvorani. Ob zaključku je dr. Delogu odgovoril vsem nastopajočim, zlasti še Videmčanu Cecottu in zaključil z ugotovitvijo, da je treba enkrat za vselej nehati s tako zdravstveno politiko, ki je domena vladajočega razreda.

Prometni nesreči pri Farri in Štandležu

Včeraj nekaj pred 21. uro so pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 19-letnega tiskarja Adriana Musolina iz Štarancana, Ul. Blazica, ki se je malo prej ponesrečil na cesti med Farro in Št. Lovrencom. Zdravniki so mu ugotovili udarec v lobanjo in prsni koš, zlom leve stegnenice in druge poškodbe ter so ga pridržali za 90 dni na zdravljenju. Na kraj nesreče je odšla izvidnica cestne policije, da bi ugotovila vzrok zanjo.

Ob 20. uri pa je bila žrtev prometne nesreče tudi 44-letna Bogdana Čavdek por. Kociančič iz Sovodenj, Ul. Favetti 12. Zdravniki v bolnišnici so ji ugotovili udarec v lobanjo z bulo na lasišču in odrgnjenje na desni podlahti. Nudili so ji prvo pomoč s prognozo okrevanja v sedmih dneh.

Čavdekova se je peljala s kolesom po Ul. Aquileia ter je onstran železniškega podvoza hotela zaviti proti Štandležu. Pri tem je privozil od Ločnika skuterist ter jo podrl.

Trčenje avtov

Včeraj zjutraj okrog 6. ure sta trčila dva avtomobila v Ul. Vittorio Veneto v Gorici v bližini palače tehničnega urada.

Avto Sundeam, ki ga je vozil 28 letni Luciano Buratto iz Gorice, Ul. Giustiniani 67 proti središču mesta je trčil ob Daff 850, ki je prihajal z nasprotne strani in ga je vozil 36-letni Leonardo Bernardi iz Farre. Pri tem je bil ranjen samo Buratto, ki so mu v bolnišnici dali samo pravo pomoč. Karabinjerji iz Ul. Sauro so ugotovili precej škode na obeh vozilih.

IZPRED PRIZIVNEGA SODIŠČA

Zvišana kazen zaradi navajanja lastne hčerke k prostituciji

K dvema letoma in 8 mesecem zapora so prizivni sodniki dodali Zagrebčanu še eno leto kazenske delovne kolonije

Pred prizivnim sodiščem pod predsedstvom dr. Zumina se je včeraj ponovno zagovarjal 35-letni Zagrebčan Viktor Tomašič, ki je bil obtožen nagovarjanja k prostituciji ter podpiranja in izkoriščanja prostitucije z obtežilnimi okolnostmi. Najhuje pri vsej zadevi pa je dejstvo, da je bilo sredstvo njegovih nizkotnih naklepov njegova lastna hči, 16-letna Branka, tudi iz Zagreba.

Grdi dejavnosti zagrebške dvojice v našem mestu je prišel na sled sam komisar letečega oddelka tržaške kvesture dr. Petrosino skupno s svojim namestnikom dr. Volpejem. Visoka policijska funkcionarja sta se začela zanimati za mlado plavolasko dolgih las in njenega «zaščitnika» že 4. septembra lani, torej tri dni prej preden sta ju aretirala. Opisala pa jima ju je neka prostitutka iz Ul. Trento ter povedala, da se neznanca vsak večer potikata vzdolž nabrežja. Prvi večer policijska funkcionarja nista imela sreče, pač pa sta moškega in dekle zapazila na nabrežju 6. septembra, nekaj po polnoči. O dekletu nista imela nobenega dvoma, saj je šlo za prikupno dekle, ki jo je značilno vedenje že na prvi pogled izdajalo za prostitutko. Tako sta se z navadnim avtom in v civilni obleki približala Zagrebčanoma in tedaj sta lahko na lastne oči videla, kako je moški, ki ga je že videz izdajal za tujca, ustavljal mimovozeče avtomobiliste ter se z njimi nekaj pogajal. Kerdotlej očitno ni imel sreče, je s pomenljivo kretnjo roke opozoril nase tudi avtomobil, v katerem sta bila dr. Petrosino in njegov namestnik, ki sta se mu seveda takoj približala in tedaj sta privreli iz neznančevih ust: «Amore» in «5000», najbrž edina izraza iz italijanskega besednega zaklada, ki se jih je Tomašič, preden je 2. septembra lani prispel v Trst, naučil. Zadostovali pa sta, da je z njima neizprosno porinil v nesrečo svojo mlado hčerko. Funkcionarja sta seveda pristala na ponudbo ter brez odlašanja sprejela v svoj avtomobil mlado plavolasko in njenega «zaščitnika»; toda nista ju odpeljala v hotel, kot sta jima v začetku dala razumeti, temveč naravnost na kvesturo.

Pri istovetenju je najprej prišlo na dan, da sta oba Tomašič v tesnem krvnem sorodstvu, pri nadaljnji preiskavi pa so agenti odkrili pri Tomašiču bodalo z 10 centimetri dolgim rezilom in 50 tisoč lir, pri drugi pa kontracepcijske tablete.

Kazensko sodišče je 16. oktobra lani spoznalo Tomšiča za krivega vseh prekrškov «zakona Merlin» in ga obsodilo na sorazmerno zelo visoko kazen: 2 leti in 8 mesecev zapora ter 170 tisoč lir denarne kazni.

Proti tej razsodbi je bil vložen dvojni priziv: javnega tožilca dr. Tavelle, ki je na prvostopni obravnavi zaradi obtožb podpiranja in izkoriščanja prostitucije, razen nagovarjanja k prostituciji zahteval za Tomšiča 4 leta zapora in 30 tisoč lir denarne kazni zaradi posesti hladnega orožja, ter obtoženčev branilec odv. Clerici.

Na včerajšnji razpravi pred prizivnim sodiščem (predsednik Zumin, tožilec Mayer, zapisnikar Mosca), so sodniki spremenili obsodbo kazenskega sodišča in v celoti sprejeli zahtevo javnega tožilca dr. Mayerja po potrditvi prvostopne obsodbe, s kazenskim dodatkom enoletne delovne kolonije.

KRZNA
SUPER ELEGANTNI MODELI
VISJA KAKOVOST
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST TEL. 96-301
Viale XX Settembre 16/III

ODPRI JE NOV
KASINO V LJUBLJANI
Kazino na evropski ravni v jugoslovanskem «Milanu» s sedežem v modernem izbranem in središčnem
HOTELU SLON
Dve restavraciji, od katerih ena tipična, nočni klub, dva bara, dve kavarni, slaščičarna, sladoledarna, snack-bar
ROULETTE, BACCARA, CHEMIN DE FER, BLACK JACK

Š. D. JUVENTINA - ŠTANDREŽ
VABI NA
PUSTNI PLES
KI BO V SOBOTO, 7. FEBRUARJA V PROSVETNI DVORANI NA VERDIJEVEM KORZU 13 V GORICI
Vstop z vabili, ki se dobijo:
pri poverjenikih v Štandležu;
v Gorici na sedežu SPZ v Ul. Ascoli 1;
v Doberdobu pri Janku Gergoletu — drogerija;
v Sovodnjah: Pri Francetu — gostilna
v Števerjanu v gostilni «Dvor».
Rezervacija miz: Tel. 26-67

OBVESTILO ZAPOSLENIM UPOKOJENCEM

INPS bo morala vrniti odtegljaje na pokojninah

Prizadeti naj se zaradi prošnje obrnejo do delavskih patronatov

Pokrajinski patronati delavcev ACLI, INCA, INAS in TAL na Goriškem obveščajo vse prizadete, da je ministrstvo za delo na osnovi akcije treh sindikatov CGIL, CISL in UIL pooblastilo ustanovo INPS da naj povrne vsem starostnim upokojencem, ki so bili še v delovnem razmerju v obdobju od 1. maja 1968 pa do 30. aprila 1969, odtegljaje, ki so jim jih v tem obdobju pridržali od njihove plače.

Vsi upokojenci, ki se nahajajo v takem položaju ter so jim pritrgali del pokojnine pri plači, vštevši tudi tiste, ki so ob svojem času vložili pritožbo proti takim odtegljajem, morajo sedaj napraviti posebno prošnjo za povračilo takih odtegljajev, ki jih je vrhovno sodišče proglasilo kot protiustavno.

Da bi olajšali in pospešili postopek za povračilo, bodo delavski patronati v Gorici in na Goriškem pomagali pri izdelavi prošenj na posebnih obrazcih. Zato vabijo vse prizadete, vključno tiste, ki so že lani napravili priziv v tej zadevi, naj se zglasijo na njihovih uradih v Gorici in sicer: INCA-CGIL v Ul. XXIV maggio 1; ACLI Ul. XXIV maggio 5; INAS-CISL Ul. Roma 20 ter ITAL-UIL na Korzu Italia 54.

AVTOPROMET GORICA - NOVA GORICA
vas vabi, da obiščete zimskošportno središče LOKVE. Dnevno obratujejo vlečnice, ugodna smučišča in tereni za druge zimskošportne dejavnosti. Hotel POLDANOVEC s 100 ležišči in restavracijo z domačo hrano, vinom in drugimi pijačami — Ob sobotah in nedeljah ter praznikih ples.
Informacije tel. 22-911, 21-443, 77-010

Upravni svet, nadzorni odbor in uslužbenci Kmečke banke naznanjajo žalostno vest, da je umrl

dr. VLADIMIR BAŠA

večletni cenjeni in priljubljeni ravnatelj tega zavoda

Gorica, 4. februarja 1970.

šport šport šport šport šport šport

NOGOMET — TEDENSKI KOMENTAR 2. IN 3. AMATERSKE LIGE

Pomembni zmagi Brega in Vesne Neprimerni urniki tekem v 3. ligi

Je napad Zarje v zadnjih tekmah opešal?

V drugi amaterski ligi sta bila za naša moštva v pretekli nedelji dva pozitivna nastopa.

Največje presenečenje so morda pripravili Brežani, saj so premagali kar vodečo ekipo lestvice, Libertas. Plavi so s svojo igro povsem zadovoljili in so tako osvojili obe točki res zasluženo. Podvig enajsterice iz dolinske občine dopušča upanje, da si bo moštvo ohranilo obstanek v ligi, pa čeprav to ne bo lahka naloga.

Kriška Vesna je tudi v nedeljo prišla do pomembne zmage. Na domačih tleh je z golom Milača iz enajstmetrovke premagala trdoživo moštvo iz Turjaka, ki je prišlo v Križ s trdnim namenom, da odnese domov vsaj eno točko. Gostje so sicer prikazali lepo igro, vendar pa v svojih namenih niso uspeli. Celotni izkupiček je pobrala Vesna, ki se je tako vsidrala na zgornjem delu lestvice.

Štandrežka Juventina pa je doživela še en poraz. Tokrat sicer v častnih mejah, premagal pa jo je S. Canzian. To je praktično že četrti zaporedni poraz Juventine, katerega je doživela kljub temu, da moštvo verjetno niti ni v krizi. Res je sicer, da je razpoloženje igralcev slabo, toda če bi ekipa izbojevala vsaj eno zmago bi se vzdušje v moštvu takoj popravilo. Morda pa bi zadostoval že tudi neodločen rezultat.

Izidi:

Itala — CRDA	1:0
Vesna — Isonzo Turjak	1:0
San Canzian — Juventina	1:0
Fogliano — Aurisina	1:0
Lucinico — Isonzo SPI	1:0
Breg — Libertas	1:0
Rosandra — Pro Farra	3:1

Lestvica

Lucinico	14	8	5	1	20:2	21
Libertas	15	9	3	3	23:12	21
Rosandra	15	6	7	2	18:11	19
Vesna	15	8	3	4	20:15	19
Pro Farra	15	5	8	2	21:19	18
S. Canzian	15	6	6	3	18:17	18
Is. Turjak	15	6	3	6	20:17	15
Itala	15	5	5	5	18:18	15
Aurisina	15	5	3	7	17:17	13
Fogliano	15	4	5	6	18:20	13
CRDA	15	4	4	7	15:22	12
Isonzo SPI	15	4	3	8	19:26	11
Breg	14	2	4	8	7:21	8
Juventina	15	1	3	11	12:29	5

Prihodnje kolo:
Juventina — Vesna
Isonzo SPI — Fogliano
Itala — Lucinico
Libertas — CRDA
Isonzo Turjak — Rosandra
Aurisina — S. Canzian
Pro Farra — Breg

V nedeljo so imele naše enajsterice v 3. amaterski nogometni ligi zelo slabe urnike tekem. Zarja je igrala ob 8.30, Devin ob 12. uri, Vesna B in Union pa ob 13. uri, torej res ob najslabšem času. Zaradi neprimernega časa se število navijačev seveda stalno manjša. Toda vse kaže, da tega vprašanja ne bo tako lahko rešiti: vsi poskusi reševanja te problematike trčijo ob isto zapreko: pomanjkanje igrišč. Dokler tega ne bo mogoče odpraviti, najbrž tudi urniki tekem ne bodo povoljnejši.

Najsrečnejši, kar se urnika tiče, je bil v nedeljo Primorec. Trebenci so namreč igrali ob 10.30 v Nabrežini proti COOP, katerega so z lahkoto premagali. Tržačani so sicer prvi prišli v vodstvo, nato pa so Trebenci po izenačenju zaigrali odločno in s presenetljivo hitrostjo ter odlično telesno pripravljenostjo. Dosegli so še tri gole, dva od teh pa je dal branilec Milkovič. Primorec tako nadaljuje s svojo pozitivno serijo nastopov in si je tudi položaj na lestvici precej popravil.

Vesna B je prišla do svoje druge zmage. Prva je bila v prvem delu prvenstva proti Primorcu. Od tedaj je dvakrat remizirala, kar osemkrat pa je bila premagana. Zato je bilo veselje Križanov upravičeno. V ekipi je bilo sicer videti nekaj napak, toda zmaga, ki je prišla po enajstih nedeljah čakanja, je vse to potopila v pozabo.

Tekma med Zarjo in Portualejem, ki je bila med pomembnejšimi v tem kolu, ni zadovoljila in se je zaključila brez zmagovalca. Padel ni noben gol in Zarja je tako potrdila neuspešnost svojega napada, ki je prišla do izraza v zadnjih srečanjih: v treh tekmah so Bazovci dosegli le en gol (proti Primorcu) in še tega iz enajstmetrovke.

Po nekaj medlih in nepremičljivih nastopih, ki so se k sreči zaključili brez hujšega, so Podlonjerci doživeli v nedeljo poraz v tekmi s Tecnoferramento. Tokrat moramo priznati, da Unionu sreča ni bila preveč naklonjena. Moštvo je namreč v začetku igralo uspešno in je tudi prvo prišlo do gola. V nadaljevanju pa so gostje izenačili. Pri Unionu je nato prišlo do izključitve igralca in to je bilo za ekipo usodno, saj se v desetih ni mogla uspešno upirati. Obe točki sta tako ostali v rokah gostov.

Tudi Devinčani so v nedeljo doživeli poraz in sicer predvsem zaradi zgrešene taktike. Prvi polčas je ostal brez golov, že v 5. minuti drugega polčasa pa so domačini prišli v vodstvo, kar je Devinčane tako zmedlo, da so močno popustili. Moštvo se je preveč osredotočilo le na bitko za izenačenje, openski Libertas je to izkoristil in je še dvakrat zadel mrežo nasprotnikov. Precej je k temu doprinesla živčnost branilcev Devina, ki so stalno ugovarjali sodniku, dokler ni izključil Bačerja.

Izidi:

Primorec — COOP	4:1
Rojanese — Vesna B	2:4
Portuale — Zarja	0:0
Union — Tecnoferramenta	1:2
Libertas Občine — Devin	3:0

Lestvica

Primorje	11	10	0	1	50:10	20
Portuale	11	7	4	0	29:9	18
Stock	12	8	2	2	27:4	18
Zarja	11	7	3	1	24:4	17
Union	12	4	5	3	18:20	13
Libertas O.	11	5	2	4	21:12	12
Tecnoferram.	11	5	2	4	14:13	12
Primorec	10	3	4	3	12:9	10
Libertas P.	11	4	2	5	21:24	10
COOP	11	3	1	7	14:29	7
Vesna B	12	2	2	8	13:28	6
Devin	11	2	1	8	10:31	5
Rojanese	10	2	1	7	8:21	3
CG Občine	10	0	1	9	5:42	1

B. R.

SEJEMSKI POKAL

Inter v četrtfinalu

MILAN, 4. — Inter se je uvrstil v četrtfinale tekmovanja za pokal sejemskih mest. Proti Barcelloni je sicer danes dosegel v povratni tekmi le neodločen izid 1:1 (1:1), ker pa je v prvem srečanju zmagal z 2:1 si je tako priboril pravico do napredovanja v višje kolo. Proti slabotni Barcelloni je prikazal Inter kaj slabo igro, s katero je razočaral sedem tisoč gledalcev (ti so ob koncu tekme krepko žvižgali obema ekipama). Inter je razen tega dosegel svoj gol bolj po osebni prizadevnosti Boninsegne, kot pa celotnega moštva, pa še ta gol je padel iz dokaj sumljivega položaja, če že ni bil dosežen iz off-sida.

V četrtfinalu se bo Inter zdaj pomeril z zahodnonemško ekipo Herta iz Berlina.

* * *

V zaostalih srečanjih italijanskega nogometnega prvenstva C lige so dosegli naslednje izide:

Padova — Verbania	1:0
Alessandria — Venezia	0:0
Biellese — Trevigliese	0:0
Udinese — Pro Patria	1:0

Lestvica:
Novara 28 točk, Treviso 27, Rovereto 26, Lecco 25, Solbiatese in Triestina 24, Seregno 23, Alessandria 22, Legnano in Sottomarina 20, Udinese 19, Verbania, Monfalcone in Trevigliese 17, Biellese in Padova 16, Venezia 15, Derthona 14, Pro Patria in Marzotto 13.

Bor — CUS Turin: Sergij Veljak je skočil v «blok», vendar pa je isto storil tudi nasprotnik . . .

KOŠARKA — Tedenski komentar

Bor ima še vedno možnost da ne izpade iz D lige

Poletovi naraščajniki so zmagali v slovenskem derbiju

Borovcem je v nedeljo končno uspelo priti do prve zmage v prvenstvu D lige. Trud, ki so ga vložili v treninge, prijateljske tekme itd., je bil torej delno poplačan s to zmago. To še ne pomeni, da naši košarkarji ne bodo izpadli iz D lige. Ta zmaga pa je bila zanje koristna, ker so bili že precej potrti in zato niso mogli dati od sebe vsega kar znajo.

Borovci so še poostrili ritem treningov. V tem tednu so priredili dve trening tekmi s peterkama Italsidra in Lloyda. S tem moštvom bodo igrali danes na Opčinah. V soboto pa jih čaka težka naloga: nastopili bodo v Ljubljani, v predtekmi srečanja Olimpija - Partizan proti mladincem Olimpije.

Kaj so pokazali borovci v nedeljo v zmagoviti tekmi proti moštvu Robur Ravenna? Predvsem so zadovoljili v obrambi, kjer je bil Sirk zopet najučinkovitejši pri prestrezanju odbitih žog. «Plavi» pa so presenetili tudi z učinkovitimi protinapadi, s katerimi so večkrat spravili v težave domačine. Poleg tega niso po nepotrebnem zgrešili podaj, niso metali iz neugodnih položajev itd. Skratka, fantje so prvič — čeprav še ne v celotni meri — izkoristili svoje sposobnosti in so zato tudi prvič zmagali.

* * *

Borovi mladinci niso odigrali prvenstvene tekme in so v nedeljo počivali.

* * *

Borovi naraščajniki so morali kloniti na Opčinah proti Poletu, ki je po predvidevanjih osvojil obe točki. «Plavi» so se požrtvovalno vrgli v borbo proti bolj kvotiranemu nasprotniku in so tudi v uvodnem delu igre presenetili, saj so bili stalno za petami Opencem, ki v začetku niso dobili pravega ritma. Nato pa so borovci popustili in poletovci so takoj močno povedli ter povsem zasluženo zmagali.

Vsekakor pa lahko trdimo, da so «plavi» prikazali lep napredek. Misliimo pa, da bodo morali še bolj «izpiliti» osebno tehniko, posvetiti pa bodo morali tudi več časa kondicijski pripravi.

* * *

Naraščajniki Poleta so v nedeljo v slovenskem derbiju premagali borovce. Openci so se s to zmago pomaknili proti sredini lestvice. Ekipa je na domačem igrišču res močna in mislimo, da bo v prihodnjem prvenstvu grenila dušo marsikateremu favoritu za osvojitev prvega mesta. Poletovci bodo namreč igrali še prihodnje leto skupaj v naraščajniškem prvenstvu, kar je seveda lepa prednost. Igralci se namreč med seboj poznajo. Ekipa ima že svoj način igre: brani precej dobro na moža, napada dobro, čeprav bo tu treba še nekaj «izpiliti». Sicer pa smo prepričani, da bo zato poskrbel trener Tavčar, ki z navdušenjem vodi svoje fante v tem prvenstvu.

Slabše pa je bilo z dekleti, ki se niso predstavila v zadostnem številu na igrišče in so zato izgubila tekmo proti moštvu Interclub brez borbe.

* * *

V prvi italijanski ligi so počivali, kajti italijanska reprezentanca je bila zaposlena v Jugoslaviji, kjer je odigrala dve prijateljski srečanji. Italijani so izgubili obe srečanji proti močnim Jugoslovanom, katerim tehnično niso bili kos, še manj pa glede kondicijske priprave in postave.

Goriški Splügen Bräu je odigral prvo srečanje za «italijanski pokal» proti močni peterki Fides Napoli. Goričani so zmagali z 91:85, kar je seveda premalo, da bi lahko upali na višjo uvrstitev. Splügen bo moral igrati povratno srečanje v Neaplju.

V ženski A ligi so tržaške košarkarice moštva Calza Bloch izgubile na domačih tleh tekmo proti peterki Standa, ki je trenutno na prvem mestu lestvice.

b. l.

Košarkarski odsek ŠD BOR
bo jutri, v petek, 6. februarja, v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. Geppa 9, predvajal zanimiv košarkarski film. Začetek ob 20.30.
Vljudno vabljeni vsi ljubitelji košarke.

NOGOMET

Turnir v Viareggiu

Na mednarodnem mladinskem nogometnem turnirju v Viareggiu so dosegli naslednje četrtfinalne izide: Partizan Beograd — Fiorentina 1:0 Dukla Praga — Inter 2:0

ODBOJKA — *Tedenski pregled*

V prvenstvu moške B lige je praktično vse odločeno

Odbojkarska zveza je objavila koledar ženske B lige

Po gladki in neoporečni zmagi Minellija nad šesterko Petrarca (bivši Pagnin) iz Padove je prvenstvo B lige praktično že odločeno. Nepredvidena presenečenja se bodo težko porodila, kajti kakovostna razlika med ekipami je precejšnja. Prvo mesto bo torej pripadlo skoraj gotovo Minelliju, drugi bo Petrarca, presenetljivi tretji pa borovci, ki so v tem prvenstvu odigrali (in še igrajo) eno vidnih vlog.

V sobotnem srečanju s CUS iz Turina so «plavi» kar «pometli» s svojim nasprotnikom, ki je sicer prišel okrnjen na igrišče, a Borove poteze so bile zelo prepričljive in tudi nasprotnik v najboljši postavi ne bi mogel ničesar proti dobro razpoloženim slovenskim odbojkarjem. V tej tekmi so stopili na igrišče vsi razpoložljivi igralci in tako so rezerve lahko potrdile, da so že precej enakovredne ostalim soigralcem.

Drugi tržaški ligaš je ponovno doživel poraz. Libertas je gostoval v Bergamu, kjer je moral proti Celani podleči z gladkim rezultatom, katerega nekoliko omiljuje osvojitev drugega seta.

Novost tega kola je preimenovanje gasilcev iz Padove. Zaradi že znanih pravil gasilskega korpusa, ki ne dovoljuje nastopanje tujcev, so tudi padovski gasilci, kot so to že storili prej tržaški, spremenili ime društva. Sedaj se imenuje Petrarca.

Izidi tretjega povratnega kola:

Bor — CUS Turin	3:0
Minelli — Petrarca	3:1
Celana — Libertas	3:1
Alessandria — Olimpia	3:2

LESTVICA

Minelli	12	11	1	35	9	22
Petrarca	12	10	2	33	11	20
Bor	12	9	3	31	17	18
Olimpia	12	7	5	26	21	14
Celana	12	6	6	23	23	12
Scaiola	11	4	7	16	25	8
CUS Turin	12	4	8	20	29	8
Libertas TS	12	4	8	19	31	8
COOP Parma	11	2	9	12	29	4
Alessandria	12	2	10	14	34	4

* * *

V moški A ligi v tem tednu ni bilo tekem. Premor so izkoristili trenerji državne reprezentance, ki so opravili z najboljšimi igralci skupne priprave.

Na sporedu pa je bilo normalno prvenstvo ženske A lige. V tem turnirju je zanimiva le borba za obstanek. Naslov je namreč že oddan šesterki FINI iz Modene. Na dnu lestvice si je Confit nekoliko opomogel z zmago nad Mediterraneo, kateremu je v nedeljo podlegel tudi La Torre.

IZIDI

CUS Parma — CUS Milan	3:0
FINI — Coma Cabassi	3:0
Confit — Mediterraneo	3:1
La Torre — Mediterraneo	3:1
Cogne — Presolana	3:1

LESTVICA

FINI	11	11	0	33	2	22
Cogne	11	9	2	28	9	18
La Torre	11	9	2	30	15	18
CUS Parma	11	8	3	26	15	16
Presolana	13	6	7	21	27	12
Mediterraneo	12	3	9	16	29	6
CUS Milan	11	3	8	14	27	6
FARI Palermo	12	3	9	15	29	6
Confit	11	3	8	16	25	6
Coma Cabassi	11	2	9	9	30	4

* * *

Italijanska federacija je sporočila koledar tekem ženske B lige. Naše šesterke bodo nastopale v skupini C. Poleg Brega, Bora, Sokola in Zarje bodo v tej skupini AGI iz Gorice ter FARI iz Padove.

Koledar bo naslednji:

14. - 15. februarja
Bor — FARI Padova
AGI — Zarja
Breg — Sokol

21. - 22. februarja
Zarja — Bor
FARI Padova — Breg
Sokol — AGI

28. febr. - 1. marca
Bor — Sokol
Fari Padova — Zarja
Breg — AGI

7. - 8. marca
AGI — Bor
Sokol — FARI Padova
Breg — Zarja

14. - 15. marca
Bor — Breg
FARI Padova — AGI
Zarja — Sokol

Povratni del pa bodo odigrali v naslednjih dneh: 21. ali 22. marca ter 4. ali 5., 11. ali 12., 18. ali 19., 25. ali 26. aprila.

f. v.

Napad Pule v tekmi z Zarjo

Zimski pokal prijateljstva

Šesterka Zarje prva v tolažilni skupini

ZARJA — SOKOL 2:1 (15:11, 12:15, 15:12)

ZARJA: S., D. in M. Križmančič, Bandelj, Čok, Fonda, Kufersin, Žagar.

SOKOL: Švab, Pertot, Škerk, Zidarič, Cupin, Colja, Maganja, Gabrovec, Petelin.

SODNIK: Jurkič Učo; zapisnikar: Stopar.

Zarja je sinoči v zadnji tekmi tolažilnega turnirja za «zimski pokal prijateljstva» premagala Sokola in si je priborila prvo mesto te skupine, kar predstavlja lep uspeh, saj je to dejansko peto mesto med osmimi šesterkami, ki so se udeleževale tega turnirja. Srečanje je bilo na splošno lepo in napeto. Zarja bi lahko zmagala tudi z 2:0, saj je v drugem setu že vodila z 11:6, vendar te prednosti ni izkoristila.

Končna lestvica tolažilne skupine:

1. Zarja	3	2	1	5:3	4	(40)
2. Pula	3	2	1	5:3	4	(36)
3. Poreč	3	2	1	4:3	4	
4. Sokol	3	0	3	1:6	0	

f. v.

NOGOMET
V prijateljski tekmi v Trstu

Leskovac-Cremcaffè 4:0

Cremcaffè kljub okrepitvam ni mogel zajeziti premoči jugoslovanskega drugoligaša Leskovca, prvega kateremu je odigral včeraj v Trstu prijateljsko srečanje. Leskovčani so namreč gladko premagali Tržačane s 4:0 (1:0) in so dokazali, da bi bil lahko rezultat še višji, če bi zaigrali ostreje. Domačini so igrali požrtvovalno, vendar je to zadostovalo le za — poraz.

Monfalcone je nastopil včeraj v Tržiču proti jugoslovanski enajsterici Slobodi iz Tuzle. Tudi v tem srečanju, ki je bilo dokaj lepo (zlasti v prvem polčasu), so zmagali Jugoslovani in sicer s 3:2.

JUTRI V MILANU

Težka naloga Del Papa v dvoboju s Prebegom

MILAN, 4. — V petek bo v milanski športni palači srečanje med Jugoslovanom Ivanom Prebegom in Italijanom Pierom Del Papom. Dvoboj bo veljal za naslov evropskega prvaka srednjetežke kategorije, ki ga brani Jugoslovan.

To srečanje bo v bistvu poslednja priložnost za Italijana, da se ponovno dokoplje do kontinentalnega naslova, ki je bil pred časom že njegov. Del Papa ni več mlad in tako bo moral v dvoboju vložiti vse svoje sile, kajti Prebeg je še svež borilec, s točnimi in močnimi udarci. Njegovo glavno orožje sta direktni desni udarec in levi kroše, zelo nevarni pa so tudi njegovi protiudarci. Prav zato bo moral Del Papa vse svoje upe staviti le na eno karto: na hitrost.

Danes nastop Bora v minibasketu

Danes bodo Borovi najmlajši košarkarji (minibasket) igrali v drugem kolu prvenstva za «veliko trofejo Coca-Cola» proti moštvu Olimpia.

Po drugi igri, ki so jo prikazali naši dečki proti favoritu prvenstva, to je moštvu Ricreatori, mislimo, da danes lahko računajo na zmago.

Verjetna Borova postava: Boris Colja, Valter Vatovec, Mavricij Kuret, Edi Košuta, Boris Sjega, Radi Race, Saško Koren, Stojan Sancin, Pavel Pertot, Klavdij Radetič.

Začetek tekme bo danes ob 14.30 v telovadnici v Ul. Montecengio.

b. l.

Veliki tradicionalni pustni ples

v soboto, 7. februarja na stadionu «1. maj» v Trstu.
Od 21. ure do jutra bo igral orkester

«THE ROBLES»

Ob 24. uri bo nastopil orkester — Light show —

«5 FANS»

Š. D. UNION

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

Prežihov Voranc
DOBERDOB

48.

Doberdob

Njihova trupla so bila še topla in kri je še čisto sveža curljala iz številnih ran. Janoda, Amun in Palir so skušali dvigniti prvega ranjenca, mladega, rejenega črnogledca. Komaj so se ga pa dobro dotaknili, je zastokal s presunljivim glasom:

«Mamma mia, mamma mia...»

Izpustili so ga in onemeli občepeli na tleh.

«Mater kliče,» je dejal Demark, ki je znal italijanski.

Iz lakta mu je tekla kri po kosmati koži, toda očitno to ni bila edina rana, ker se ni mogel držati na nogah. Našli so, da je ranjen tudi na nogah. Demark in Rainer sta vzdramila iz omotice drugega ranjenca. Bil je že bolj prileten mož, ki je imel dve rani v nogi. Ko je poleg sebe zagledal dva Avstrijca, je zaklel:

«Maledetta la guerra!»

«Kaj pravi?» je Rainer vprašal Demarka.

«Vojno preklinja,» je razložil Demark na ves glas.

«Kdo pa jih je silil v vojno — Italijane?»

«In kdo je silil nas?»

Tretji ranjenec je imel prevotljene tudi prsi in ni mogel spraviti razumljive besede iz ust. Njegove ure so bile štete Mrtvi Italijani so bili zdelani čisto drugače. V naglici so obvezali ranjence — tudi tretjega, nad katerim so vsi obupali Dva, ki sta bila lažje ranjena, sta kmalu sedla in se naslonila na steno jarka. Gledala sta pa še vedno zelo mračno in nezaupljivo. Ko jima je Amun pomolil ruma, ni hotel nobeden piti, misleč, da jih hočejo Avstrijci zastrupiti. Demark je vzel čutaro ter vlil vase požirek.

«Vidita, da ni strup!»

Nato sta pila tudi Italijana.

Kljub temu da so bili na razvalinah lastnih kolin, jih je ob zavesti tega, kar so storili za ranjence, prevzelo toplo, samozadovoljno čustvo, kakor da so se oddolžili za to, kar so zakrivili. Potem se je bilo treba spraviti iz nesrečnega jarka, ki je gotovo visel kot odtrgana perut med obema linijama. Lažje ranjena so s težavo spravili v kaverno, mrliče in tretjega ranjenca pa so pustili tam; zanj ni bilo nevarnosti, da pobegne. Če dočaka večera, dobro, spravili ga bodo o mraku iz jarka, če ga pa najdejo trdega, ga bodo z ostalimi vred zagrebli.

Palir in Štefanič sta zadnja odšla iz jarka kolin.

«Veš kaj, Štefanič,» je Palir zaupal svojemu tovarišu, «če bi bili mi vsi, kar nas je bilo, streljali v Lahe, bi gotovo niti eden ne ostal živ...»

Ko se je zmračilo, so odšli Janoda, Barfuss, Amun, Demark in Rainer k Italijanom, da jih zagrebejo. Res, tretjega ranjenca so našli že mrtvega. Moj bog, saj mu nihče ni mogel pomagati. Nekaj jih je stiskalo za grlo in hiteli so na vso moč izvrševati svojo dolžnost. Tako blizu res ni mogoče pustiti nepokopanih mrtvih trupel. Almer jim je še naročil, naj poberejo legitimacije in kar je kake vrednosti. Te stvari da se bodo s posredovanjem Rdečega križa poslale v Italijo.

Toda stikanje okrog mrtvih, nabuhlih udov je bilo priskutno. Komaj da so dvema vzeli ure in orjaku listnico z denarjem, prstane pa, ki so se dvema svetili na rokah, so pustili. Če bi jih hoteli sneti, bi morali rezati prste. Kdo bi to delal! — — —

Četrtega dne čakanja na granato, ki bo prvi roj dvignila v zrak, je vrhovna komanda izdala naslednji komunike:

«Italijanska ofenziva na Soči brezuspešna. Razbila se je ob hrabrem zadržanju naših črnovojnih enot. Posebno se je izkazal bataljon št. 100, ki je štiri dni vzdržal v najhujšem ognju in s protinapadom osvojil sektor št. 5 — neko važno točko na hribu Svetega Mihaela.»

Ta važna točka je bila kaverna, v kateri je roj štiri dni čakal na smrt....

VI

Ker ni bilo nobenih rezerv na pomoč, je bataljon št. 100 zdržal še naprej, z njim vred pa tudi druge enote tretje infanterijske divizije, ki je prsi svojih vojakov nastavljala novembrski ofenzivi italijanske armade na hribu Svetega Mihaela nad Sočo.

Prihodnji dnevi so bili spet hujši. Razočaran nad neuspehom, je sovražnik odprl nov, še hujši pekel na hrib. Moštvo, zarito v skalnati svet, se je krčilo od dneva do dneva. Le prvi roj je imel spet srečo. Na jarek s kaverno, od katerega je bila italijanska linija le dvajset korakov oddaljena, kakor so ugotovili tiste dni, sovražnik ni mogel streljati s potrebno silo. Medtem ko so drugod letele v zrak cele skrevi kosti, mesa in cunj, so pri prvem roju še čakali odločitve.

Šesti dan pa jih je lastna komanda spravila pokonci. V jarku se je meglene noči pojavil četovodja Glažer s trenimi možmi in s strojno puško... Bataljonska komanda je uvidela strateško važnost v sovražno linijo zaritega konca jarka ter je tam namestila gnezdišče strojne puške. Kaverna se je pokazala kot izvrstno zavetišče. Od tam je bilo mogoče obvladati cele kose sovražnih jarkov in nekaterim je bilo mogoče šteti rebra prav od boka.

Glažer je prišel s takim nosom, kot bi bil on komandant divizije.

«Spravite vaših sedem češpelj iz kaverne. To je zdaj za nas!»

«Kako!»

Poleg Almerja so stali pred kaverno Štefanič, Palir in Segal.

«Tako! Kaverna je namenjena našemu oddelku. Ali me je tako težko razumeti, frajtar?»

Almer je že cincal, čeprav mu je bilo kaverne zelo žal. Tedaj mu je Segal lokavo skočil na pomoč:

«Almer, ali si dobil kako povelje?»

«Ne, povelja pa nimam!» Almer se je očitno oddahnil. Namesto njega so četovodji odgovorili glasovi treh infanteristov:

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.